

D: Näringspolitik och företagande

Innehåll:

Näringspolitiska programgruppens förslag	111
Motioner	113
Allmän entreprenörskapspolitik	113
Ett skattesystem för tillväxt och företagsamhet.....	118
Konkurrens, regelförenklingar, utbildning för entreprenörskap m.m.	122
Upphovsrätt.....	125
Partistyrelsens yttrande	127
Allmän entreprenörskapspolitik	127
Ett skattesystem för tillväxt och företagsamhet.....	131
Konkurrens, regelförenklingar, utbildning för entreprenörskap m.m.	135
Upphovsrätt.....	139

Ett Sverige fyllt av entreprenörskap och företag

Näringspolitiska programgruppens förslag

1. Sverige behöver en samlad strategi för entreprenörskap och företagande med fokus på växande, innovativa företag och med utgångspunkt i de krav och utmaningar som globaliseringen ger.
2. Sätt upp målet att Sverige ska ha det bästa klimatet för innovativa företag i de internationella jämförelser som görs av renommerade organisationer.
3. Näringspolitik och företagsfrämjande åtgärder ska systematiskt utvärderas.
4. Statens insatser bör renodlas och antalet överlappande aktörer minskas.
5. ”En dörr in” – det måste bli lättare att hitta rätt bland aktörer och myndigheter.
6. En stark industripolitik för Sverige bör vara en bred politik som levererar gynnsamma förutsättningar för kunskapsintensiva verksamheter i allmänhet.
7. God utbildning, från förskola och grundskola till gymnasium, yrkesutbildning, kvalificerad yrkesutbildning, högre utbildning och forskning.
8. Den svenska kapitalbeskattningen bör ses över ur ett internationellt och ett ägarperspektiv för att skapa bra förutsättningar för både svenskt och utländskt ägande.
9. Genomför åtgärder som ökar tillgången på riskvilligt kapital i tidiga investeringskedan.
10. Gör det mer förmånligt för företag att satsa på forskning och utveckling, bl.a. genom att införa en skatterabatt för

forskningsatsningar.

11. Se till att utländska och svenska företag i Sverige har tillgång till kompetens de behöver, t.ex. genom reformerade expertskatteregler och högklassig spetsforskning.
12. Öppna upp för mer konkurrens inom offentligt finansierad verksamhet. Det skapar möjligheter för nya framgångsrika företag inom t.ex. vårdsektorn att frodas och växa.
13. Inför Euron – Sverige bör gå med i valutaunionen fullt ut.
14. Stärk industriforskningsinstituterna, organisatoriskt och med resurser.
15. Stärk forskningsprogrammet för de mindre företagen, Forska & Väx.
16. Inför en FoU-skatterabatt för kostnader för forskning och utveckling i företag.
17. Starta fler teknikparker och inkubatorer, även för entreprenörskap sprunget ur källor utanför högskolan.
18. Pröva att avdela en del av myndighetsanslagen till innovativ upphandling från mindre företag, ett svenskt SBIR-program.
19. Sänk kapitalinkomstskatten.
20. Öka statens utbud av riskkapital i sådd- och tidiga faser.
21. Ge skatteincitament för satsningar på riskkapital genom riskkapitalavdrag

22. Fler affärsänglar – skjut upp reavinstbeskattning vid återinvestering i onoterade företag.
23. Utred möjligheten att låta den enskilda pensionsspararen placera av de egna PPM-medlen direkt i onoterade företag.
24. Lägga ut statlig finansiering ”på entreprenad” till privata aktörer såsom banker.
25. Bättre möjligheter att växa med egna pengar. Inför fri fondering upp till 5 miljoner kronor
26. Låt alla företagare registrera sig som företagare i socialförsäkringen.
27. Öka valmöjligheterna när det gäller karensdagar upp till 360 dagar i sjukförsäkringen.
28. Inkomstbegreppet i sjukförsäkringen bör baseras på tidigare inkomster.
29. Gör det möjligt att överlåta tillfällig föräldrapenning för vård av barn även till tjänsteföretag.
30. Inför förenklat aktiebolag, med lägre krav på kapital.
31. Genomför förslag om enklare skuldsanering.
32. Dags för en ny stor skattereform. Med avstamp i globaliseringens utmaningar för jobb och företagande behöver Sverige ta ett samlat grepp om skattesystemet.
33. Avskaffa ”värnskatten” och sänk den statliga inkomstskatten.
34. Sänk kapitalinkomstbeskattningen.
35. Ta bort de skatteregler som drabbar fåmansbolagen (3:12-reglerna).
36. Sänk arbetsgivaravgifterna. Inför i ett första steg en reduktion på arbetsgivaravgiften på 10 procentenheter för de första 300 000 av lönesumman.
37. Förbättra villkoren för enskilda näringsidkare.
38. Förändra skattevillkor för personaloptioner så att nyckelpersonal kan rekryteras i företagen till rimliga kostnader.
39. Öka rättssäkerheten, bl.a. skattetilläggen och avskaffa företrädaransvaret för skattebetalningar.
40. Uppmuntra internationellt företagande. Sverige ska strida för frihandeln i internationella organisationer.
41. Förstärk Exportrådets och Svensk Exportkredits m.fl. möjligheter till stöd för att öka de mindre företagens internationalisering.
42. Genomför fortsatta insatser för att få fler företag att etablera sig i Sverige.
43. För att underlätta rekrytering av spetskompetens bör en förenkling, breddning och förlängning av expertskatten införas.
44. Ökad konkurrens genom fler producenter av offentligfinansierade tjänster.
45. Stoppa statliga och kommunala myndigheters näringsverksamhet som snedvrider konkurrensen. Inför lag om konfliktlösning mellan privat och offentlig säljverksamhet.
46. Korta handläggningstiderna i plan- och byggprocessen.
47. Övervaka den bristande konkurrensen i byggsektorn.
48. Eftersträva mindre upphandlingar som underlättar för små företag att delta och stärk upphandlingskompetensen i kommuner, landsting och staten.
49. Dela upp samägandet inom elproduktionen så att konkurrensförhållandena stärks.
50. Skapa förutsättningar för mer konkurrens och en gemensam nordisk marknad för el-tjänster till kund.
51. Intensifiera arbetet med att minska företagens administrativa börda med 25 procent.
52. Utbildningens mål ska definieras om från att leda till anställningsbarhet till försörjning genom anställning eller företagande i skolans styrdokument.
53. Kompetensutveckling av lärare inom området entreprenörskap och entreprenöriellt lärande.
54. Ökad samverkan mellan skola och näringsliv.
55. Finansiellt stöd till organisationer som på ett framgångsrikt sätt arbetar med entreprenörskap i skolan, t.ex. Ung Företagsamhet, Snilleblixtarna med flera.
56. Alla gymnasieprogram ska ge utrymme för att inom ramen för ordinarie kurser använda undervisningsmetoden att prova på att starta och driva företag.

D: Näringspolitik och företagande

Motioner

Allmän entreprenörskapspolitik

D1. Rapporten Ett Sverige fyllt av entreprenörskap och företag

Motionärer: Gunilla Gustafsson, Stockholm

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** Folkpartiet driver följande linje: 1: Det ska vara enkelt att vara företagare. 2: Det ska löna sig att driva företag. 3: Synen på företagaren ska förändras.

Vi är imponerade av ambitionen att få till en så grundläggande förändring som det innebär att gå från ett lönearbetsland till ett företagarsland. Liberala företagares styrelse vill lämna en kommentar till den i vårt tycke utmärkta rapporten.

Något som är viktigt att lyfta fram är att en företagare är en småföretagare, 96 procent av företagen har under 10 anställda. Många av dessa företagare är ensamföretagare. Ändå är regler, skatter, blanketter, socialförsäkring anpassade antingen för löntagare eller för den stora företagskoncernen. Lågkonjunkturen tynger landet samtidigt som många småföretagare har anställningsbehov.

I rapporten finns det punkter som vill speciellt vill betona och instämma i samt formulera vissa kompletteringar.

1-5 Behovet av företagare

Det finns ett utbrett stödsystem för att stötta företagande som har tillåtit att växa vilt. Snårskogen av projekt, myndigheter, stödfunktioner samt regionala insatser bör samordnas för att få enkelhet, effektivitet och varsam hantering av statens resurser. Det är viktigt att undvika överlappning och vi instämmer helt i rapportens önskan om att det ska finnas en väg in. Utbilda också berörda myndigheter i entreprenörskap för att bringa förståelse för företagarens och entreprenörens verksamhet och därigenom göra stödet så effektivt och snabbt som möjligt.

19-25 Kapital för innovation och tillväxt

Tillgången till riskvilligt kapital (ägarkapital) är det största behovet för företagaren.

Inkomsterna kommer alltid senare än vad utgifterna gör och det kostar att växa. I grunden har de flesta för lite egna pengar och alltför få har tillräckligt startkapital för att överleva. Under lång tid skattesystemet gynnat institutionellt och utländskt ägande framför inhemskt och privat. Utan svårigheter skulle man i Sverige kunna införa skattelättnader för privatpersoners investeringar i onoterade bolag. Detta för att öka tillgången på riskvilligt kapital.

26-31 Balans mellan risk och vinst

En företagare ska premieras för sitt ökade risktagande genom mindre avgifter så behöver trygghetssystemet och villkoren

ses över speciellt för enskilda företagare, någon som också mycket riktigt nämns i rapporten.

Självklart ska företagare ha samma rätt till sjukförsäkring som en anställd. I praktiken har dock företagare inte samma möjligheter att vara sjukskrivna som anställda. Om rättvisa ska råda bör också avgifterna till socialförsäkringssystemet sänkas kraftigt.

30-39 Skatter

Att stimulera tillväxt och nyanställning kan göras på många sätt. Det gäller att underlätta för företagaren att utveckla en lönsam verksamhet utifrån den risk som det innebär att starta eget. Det ska inte vara dyrare att ha anställd personal i Sverige jämfört med flertalet andra länder inom EU.

Småföretagare betalar också betydligt högre skatt än små ägare i större bolag. Ägare av fåmansbolag beskattas i dag som om de vore anställda vilket är orättvist med tanke på den risk som följer med att äga och driva ett litet företag. Att driva ett eget företag är skattemässigt både krångligare och mindre förmånligt än att investera samma kapital i ett större bolag. Reglerna för fåmansbolag inte konstruerade för levebrödsföretag/enskilda företagare i Sverige.

44-50 Konkurrens

Det offentliga upphandlingssystemet gynnar stora företag och systemet för upphandling är komplicerat och onödigt svårförståeligt. Det behövs enklare system och mindre upphandlingar så att mindre leverantörer kan och förmår delta. Vi vill dock betona att det är viktigt med upphandlingskompetens, grundläggande företagsekonomiska kunskaper samt relevant grundläggande branschkunskap inom kommuner, landsting och stat.

50-56 Entreprenörskap i skolan

Enbart kunskaper bygger inte nya företag och tillväxt. Vi hävdar att framtida generationers egenskaper är minst lika viktiga som den formella kompetensen för att klara sig i den globala konkurrensen självklart ska skolsystemet basera sig lika mycket på att utveckla elevers och ungdomars egenskaper som kunskaper. Vi vill att skolan ser entreprenörskap som en naturlig del i grundskole- och gymnasieutbildningen och uppmuntrar elever att förverkliga sina idéer.

D2. Vidareförädling av entreprenörsprogrammet

Motionär: Folkpartiet liberalerna Blekinge

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** följande punkt tas in som tillägg till programgruppens entreprenörskapsprogram: "Höj medborgarnas kunskap om ett växande näringslivs avgörande betydelse för allas vårt ekonomiska välbefinnande med utgångspunkt i krav och utmaningar som globaliseringen ställer."
2. **att** följande punkt tas in som tillägg till programgruppens entreprenörskapsprogram: "Vinst i företagen är en förutsättning för att de ska leva och växa. Krav och pålagor från myndigheter som begränsar företagets möjlighet att visa vinst ska noga övervägas innan de införs."
3. **att** följande punkt tas in som tillägg till programgruppens entreprenörskapsprogram: "Företagens frihet och möjlighet att agera när deras verksamhet måste anpassas till nya förutsättningar ska maximeras."

4. **att** följande punkt tas in som tillägg till programgruppens entreprenörskapsprogram: "Beakta särskilt exportindustrins krav och utvecklingsmöjligheter vid övergripande politiska beslut vars konsekvenser påverkar Sverige under många år framåt."
5. **att** följande punkt tas in som tillägg till programgruppens entreprenörskapsprogram: "Exporten av varor och tjänster har en avgörande betydelse för välståndet i vissa länder. Sverige är ett av dessa. Vi ska därför uppmuntra internationellt företagande och strida för frihandel i internationella organisationer."

Alla goda krafter behöver samlas för att kunskapen om entreprenörernas och företagens betydelse för vårt välbefinnande ska spridas. Genom föreslagna tilläggs punkter vill vi förstärka budskapet i entreprenörskapsprogrammet.

D3. En nationell strategi för tjänsteinnovationer

Motionär: David Wästberg, Saltsjö-Duvnäs

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** Folkpartiet ska verka för en nationell strategi för tjänsteinnovationer
2. **att** Folkpartiet ska verka för inrättandet av en tjänsteforskningshub

Sverige är i dag ett tjänstesamhälle, tjänsteföretag är internationella och deras tjänster står i dag för 30 procent av den svenska exporten.

Tjänsteföretag konkurrerar i dag på en global marknad, där den svenska tjänsteexporten i dag tredje snabbast växande i världen. Sverige är också en av de 20 största tjänsteexportörerna i världen.

Svenska forsknings- och innovationspolicyer saknar i dag strategier om forskning och innovation inom ramen för tjänstemarknaden. Det finns mängder av tjänsteforskning men den etiketteras inte som sådan vilket ger en fragmenterad bild av den tjänsterelaterade forskningen. Vidare saknas det också nationell kunskap om vilken forskning som genomförs var, dess kvalitet och vilka företag som deltar.

Strukturer saknas

Värdefull kunskap för benchmarking och policyunderlag används inte vilket gör att de policyer och framtidsstrategier, som trots allt finns, baseras på den kunskap vi tidigare haft. I Vinnovas strategidokument daterat 2009 lyfts "Omställning av svensk fordonsindustri för morgondagens efterfrågan" fram som den viktigaste punkten för svensk tillväxt. VINNOVA föreslår därför en satsning på 500 miljoner kronor 2009 och 1 miljard kronor per år från 2010 och tio år framåt för utveckling inom fordonsindustrin. Detta kan jämföras med den danska satsningen på en nationell strategi för tjänsteinnovationer där den med start 2008 är 100 miljoner euro. I Danmark satsar man med andra ord lika mycket på tjänsteinnovationer som vi gör på forskning för fordonsindustrin. Den danska modellen känns mer fruktbar för framtiden. Att välja att satsa på tjänstesektorn är att satsa på de delar av arbetsmarknaden som visar på den största tillväxten när det gäller antalet sysselsatta. Ett flertal länder runt om i Europa har tagit fram nationella strategier för tjänsteinnovation. Strategierna omfattar anpassningar av ett flertal regelområden för att lyfta fram tjänsteinnovationer och kunskapsintensiva branscher.

Danmark, Finland, Tyskland, Irland, Holland har alla kartlagt och utrett behovet av näringslivets behov för att öka effektiviteten i tjänsteverksamheter. Så inte i Sverige, trots att den kunskapsintensiva tjänstesektorn, där bland annat juridiska och ekonomiska konsulter samt IT branscherna finns, i dag sysselsätter lika många som industrin och byggindustrin tillsammans (enligt SCB).

Därför är det i dag centralt att Sverige skapar en nationell strategi för tjänsteinnovationer. I denna strategi är strategiska forskningar på FoU en viktig del.

Strategin bör innehålla: Tydliga politiska signaler och tydliga uppdrag om satsningar på att främja tjänsteinnovationer samt strategiska satsningar på behovsmotiverad tjänsteforskning.

Tjänster står för en stor del av BNP och bör även i forsknings- och innovationssammanhang behandlas utifrån detta. En tjänsteforskningshub (en struktur) som ska kartlägga och tillgängliggöra forskning och kunskap, både för benchmarking och för affärsutveckling, men även för policyutveckling bör inrättas. I dag satsas en hel del på tjänsterelaterad forskning hos flera av våra forskningsfinansiärer, men, det saknas en samlad bild av vad vi gör. Innan vi vet vad vi gör kan vi inte satsa strategiskt, det är också svårt för näringslivet att hitta relevant forskning utan strukturer utformade för detta. Policyer utifrån ett tjänsteperspektiv måste formuleras utifrån behoven i tjänsteverksamheter inom vilka arbetskostnaden är den största delen av utgifterna. Verksamheter där arbetskostnaden står för cirka 15 procent av kostnaderna har andra forskningsbehov. Medvetenhet om att detta är en skillnad, inte en motsats, är nödvändigt.

D4. Slopa 3:12-regler och inför ett riskkapitalavdrag

Motionär: Jan Rejdnell, Västerås

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** Folkpartiet ska verka för att slopa fåmansbolagsreglerna, de så kallade 3:12-reglerna
2. **att** Folkpartiet ska verka för att ett riskkapitalavdrag inrättas där privatpersoner får en skattelättnad om 20 procent om de investerar i onoterade bolag. Denna skatterabatt ska kopplas till att om man behåller investeringen i tre år behöver man inte betala reavinstskatt.
3. **att** Folkpartiet ska verka för att ovanstående förslag till olika regler införs omgående i skattesystemet

Ny statistik från SCB visar att 50 000 företagare kommer att gå i pension de närmaste fem åren. Detta motsvarar var åttonde aktiv företagare i Sverige. För varje småföretag som läggs ned förlorar mellan en och två anställda sina arbeten.

Inströmningen av nya yngre företagare är för liten för att ersätta dem som pensioneras. Om inget drastiskt händer kommer Sverige inom 10 år kommer att ha minst 30 000 färre företagare än i dag.

Slopa fåmansbolagsreglerna

I dag betalar småföretagare (fåmansbolag) betydligt högre skatt än små ägare i större bolag. Ägare av fåmansbolag beskattas i dag som om de vore anställda vilket är orättvist med tanke på den risk som följer med att äga och driva ett litet företag. Att driva ett eget företag är skattemässigt både krångligare och mindre förmånligt än att investera samma

kapital i ett större bolag. Reglerna för fåmansbolag – de så kallade 3:12-reglerna är inte konstruerade för levebrödsföretag i Sverige. Finanskrisen pekar med önskvärd tydlighet på var jobben måste komma i framtiden – från de små bolagen. Att slopa fåmansbolagsreglerna skulle leda till ett inkomstbortfall med 500 miljoner – en liten investering om man har fler bolag kvar i Sverige och att fler nya företag skapas.

Behovet av ägarkapital i noterade bolag

Tillgången till riskvilligt kapital (ägarkapital) är det behovs som allra mest hos företagen.

Inkomsterna kommer alltid senare än vad utgifterna gör och det kostar att växa. I grunden har de flesta för lite egna pengar och alltför få tillräckligt med kapital. Grunden är vårt skattesystem som inte direkt skapar fler kapitalister. Personer som har kapital är en förutsättning för att bolag ska kunna växa. I dag är det till 90 procent privatpersoner som satsar ägarkapital i små noterade bolag. Sänkta inkomst- liksom kapitalinkomstskatter som gynnar sparande och återinvesteringar är därför viktigt för företagandet. Dessutom har under mycket lång tid skattesystemet gynnat institutionellt och utländskt ägande framför inhemskt och privat.

Att satsa pengar i små noterade bolag är en stor risk. Detta måste premieras. I dag verkar det mer ok att vinna stora vinster på Triss, Lotto och trav än att satsa pengar i svenska bolag som växer och nyanställer personal. Staten kan underlätta för nya företag genom att göra det mera förmånligt att satsa kapital i företagande.

Ett riskkapitalavdrag bör införas. Ett sådant bör inte vara begränsat till satsningar i eget eller närståendes företag utan kunna vara utformat så att man kan satsa i företag drivna lika gärna inom sitt nätverk eller, inspirerat av den brittiska modellen, via mindre riskkapitalfonder som satsar på mindre företag och i tidiga skeden. Den enskilde har sitt största kapital placerat i olika former av pensionssparande, varav fondsparande är en viktig del. Premiepensionen ökar också i betydelse för varje år som går. I dag finns hundratals olika fonder att välja mellan inom premiepensionssystemet för att inte tala om allt annat fondsparande där det bara finns en mikroskopisk möjlighet att disponera dessa medel att placera dem i företag som han/hon tror på. Inom premiepensionsfonderna finns ingen möjlighet alls. Där är det inte möjligt att själv välja vare sig noterade eller noterade företag. Om staten ändrade fondreglerna så att fonder i större utsträckning kunde välja noterade bolag men marknadsnoterade i orderdriven handel på Aktietorget, First North och Nordic MTF, skulle ett kapital komma de mindre tillväxtbolagen till del.

D5. Premiera riskerna att driva företag

Motionär: Jan Rejndell, Västerås

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** Folkpartiet ska verka för att sjukförsäkringsavgifterna sänks med 30 procent för levebrödsföretagare i Sverige
2. **att** Folkpartiet ska verka för att möjligheten att införa likt EIS-fonder i England även i Sverige vilket innebär att fonden kan investera i noterade bolag men aktierna ägs av privatpersonen som investerar i fonden och därmed komma i åtnjutande av skattelättnader
3. **att** Folkpartiet ska verka för att fondregler som kräver investeringar i börsnoterade bolag måste ske till 90 pro-

cent av fondens medel och max 10 procent i onoterade bolag (dvs. MTF-bolag) att i stället omfatta 50 procent börsnoterade bolag och 50 procent onoterade bolag men upptagna för handel på godkänd marknadsplats med orderdriven handel

4. **att** Folkpartiet ska verka för att ovanstående förslag till olika regler införs omgående i skattesystemet

I tider då allt fler riskerar att mista sitt jobb undersöker allt fler möjligheten att starta eget företag. Incitamentet att starta eget ska inte vara sista utvägen för att man är arbetslös eller riskerar bli arbetslös. Trots allt finns hela trygghetssystemet för den anställde men det är som bortsopad när man startar eget.

Sjukförsäkringen

Självklart ska företagare ha samma rätt till sjukförsäkring som en anställd. I praktiken har företagare inte samma möjligheter att vara sjukskrivna som anställda. Sjukförsäkringen ersätter förlorad arbetsinkomst men inte de fasta kostnader som en egenföretagare har. I praktiken har en egenföretagare sällan möjlighet att vara sjukskriven. Om rättvisa ska råda bör avgifterna till socialförsäkringssystemet sänkas med minst 30 procent för levebrödsföretagare. Med levebrödsföretagare menas den som ej har anställda i sitt eget företag mer än sig själv.

Ägarkapital à la Storbritannien

I Storbritannien finns ett stort antal lånemöjligheter som stöds av staten. Det innebär inte att det är myndigheter som typ ALMI eller Industrifonden som är långivare utan privata aktörer kan låna ut egna pengar i kombination med statliga pengar. I England finns också ett system med Enterprise Investment System (EIS) som ger skattelättnader för privatpersoner som investerar i onoterade bolag. Samma modell har den svenska utredningen om ”skatterabatt på aktieförvärv och vinstutdelningar” anammat vilket skulle kunna komma att innebära 20-procentiga avdragsmöjligheter i deklarationen påföljande år. Om man behåller investeringen i tre år behöver man inte betala reavinstskatt. Man har dessutom ett system med skattelättnader för direktörer som arbetar oavlönat. På detta sätt belastas inte bolagets likviditet och lönsamhet i början då bolaget är som mest sårbart.

En EIS-fond innebär att någon investerar i småbolag för din räkning. Här äger inte fonden aktierna utan man själv och därför får man själv skattelättnaden. Bolaget får inte vara för stort och totala investeringarna får inte vara för stora. I Sverige har vi en gräns om maximalt 1 miljon euro inom ett år i intaget kapital annars måste bolaget upprätta prospekt som är godkänt av Finansinspektionen. Denna regel kan lätt överföras i detta avseende när det gäller investeringar i bolag som har karaktären av skattelättnader från privatpersoner. Maxsumman som man skulle få investera i det mindre bolaget med skattelättnader är således 1 miljon euro per år.

Om man dessutom investerar en kapitalvinst i ett noterat bolag får man skjuta på reavinstskatten utan tidsgräns och utan beloppsgräns. Således kan man få både skattelättnad och skjuta på reavinstskatten.

Utän svårigheter skulle man i Sverige kunna införa skattelättnader för investeringar i onoterade bolag, möjligheten att skjuta på reavinstskatten vid investering i onoterat, möjligheter till EIS-fond, öppna upp fondreglerna för onoterat i såväl vanliga fonder som PPM-fonder, om bara den politiska

viljan finns. Det gick att införa såväl avdragsrätt för hushålls-nära tjänster som ROT-avdrag utan tydligt fattade lagregler. Att vänta med förslagna ändringar till 1 januari 2010, som nämnda utredning föreslår, innebär att fler svenska företag går i konkurs – helt i onödan.

Folkpartiet har chansen att visa landets småföretagare att man förstår allvaret i situationen och lägger fram förslag som hjälper företagen att överleva och utvecklas. Det är bara handling som räknas nu. För många näringsministrar har genom åren pratat runt och inte åstadkommit särskilt mycket.

D6. Fondering av vinster

Motionärer: Hans Backman, Hofors, Per-Åke Fredriksson, Gävle

Förslag till landsmötesbeslut:

- att** Folkpartiet liberalerna i enlighet med motionens intentioner ska verka för att företag ska kunna fondera delar av vinsterna före skatt för att kunna ha ekonomiska medel till löner vid framtida sviktande intäkter
- att** partistyrelsen ges i uppdrag att arbeta fram de tekniska detaljerna i detta förslag

För många företag och framför allt för små och mellanstora företag är deras främsta tillgång deras anställda. Under lågkonjunkturer riskerar många företag att tappa denna tillgång på grund av sviktande intäkter som driver dem till uppsägningar. Därmed får de svårare att komma igen när konjunkturen vänder, om de har möjlighet att komma igen överhuvudtaget.

För att råda bot på detta problem bör företag få fondera delar av vinsterna före skatt under goda tider för sedan kunna nyttja detta kapital till löneutbetalningar under dåliga tider. Därigenom skulle man kunna behålla personal som man annars hade varit tvungen att säga upp när medel till löner saknas. En sådan fondering skulle förvisso innebära att staten går miste om skatteintäkter men i gengäld får man igen en del av dessa intäkter när de fonderade medlen betalas ut som lön och därtill slipper staten kostnaden för personer som i annat fall hade blivit uppsagda från sina arbetsplatser.

De företag som väljer att fondera vinster före skatt på detta vis ska inte kunna använda dem till andra ändamål. Om företag likväl vill ta ut sina fonderade medel för andra ändamål måste de betala den skatt som man tidigare har undgått och eventuellt med ränta.

D7. Starta eget företag

Motionär: Berit Krantz, Hovås

Förslag till landsmötesbeslut:

- att** man i samband med registreringen av en enskild firma kan söka ett bidrag på t.ex. 20 000 kronor för att köpa datautrustning, kontorsmaterial och för att kunna göra litet reklam för sitt företag. Bidraget kan betalas tillbaka när företaget uppnått en viss vinst.

Alla i Sverige behöver arbeta mer – detta mantra har regeringen inpräntat i oss sen den tillträdde. Man har försökt med både piska och morot och man har skapat många incitament för att kunna starta egna företag men det finns en lucka i det stimulanspaket som finns.

Om man är arbetslös får man starta-eget-bidrag men om man är pensionär finns inget sådant bidrag. Många pensionärer är i dag både friska och arbetsvilliga och vill gärna starta ett eget företag. Jag startade själv eget företag och det var enkelt men jag upptäckte också att det kostar pengar och har man gått ner från en arbetsinkomst till pension så kan det bli en kraftig ekonomisk försämring.

D8. Ett förbättrat trygghetssystem för företagare

Motionärer: Gunilla Gustafsson, Stockholm, Agneta Isacson, Stockholm. Jan Rejdnell, Västerås, Paula Ternström, Stockholm

Förslag till landsmötesbeslut:

- att** Folkpartiet ska verka för att förbättra och utveckla småföretagarens trygghetssystem

Egenföretagarna – och företagarna i aktiebolag – använder försäkringarna i betydligt mindre omfattning än vad arbetstagarna gör. Avgifterna (egenavgifterna) är därför betydligt större än ersättningarna.

En småföretagare möter ofta en verklighet med betydligt fler än åtta timmars arbetsdag och dessutom extra timmar på kvällarna och helgerna. Däremellan ska han/hon hinna klämma in familjeliv och fritid. Det är dessa eldsjälarna som är en grundbult i Sveriges välfärd. Samhället måste se dem som en tillgång och inte som en belastning.

Företagarna måste enligt lag bidra till försäkringssystemet (genom s.k. egenavgifter) men får inte nytta av sina inbetalningar pga. komplicerat regelsystem och ett regelsystem som inte är i linje med småföretagarens verklighet. Styrelsen för Liberala företagare vill se en förändring på området så att fler kan och vill starta och driva företag utan att riskera sin grundtrygghet.

Folkpartiet måste nu aktivt verka för att ändra villkoren för småföretagarna! Vi kan inte låta Centerpartiet ensamt hårbärgera som företagarnas vän. Det är dags för Folkpartiet att vässa klorna och visa sitt stöd. Det handlar om att sluta prata och i stället genomföra förändringar – med andra ord: Att skapa resultat.

Ett Sverige fyllt av företagande och entreprenörer!

D9. Ett förbättrat trygghetssystem för företagare

Motionär: Folkpartiet liberalerna Norrmalm, Stockholm

Förslag till landsmötesbeslut:

- att** landsmötet uttalar att småföretagarens villkor måste förbättras
  - att** partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att någon form av buffertsystem för nyföretagare utvecklas
- En stor del av landets småföretagare har inte råd att vara sjuka
  - När småföretagarna (eller barnen) är sjuka, jobbar de ändå
  - En företagare måste först lägga ner sitt företag innan han/hon kan få a-kassa
  - Med 14 dagars betalningsansvar för småföretagare med aktiebolag skapas stor sårbarhet
  - Företagarna måste enligt lag bidra till försäkringssystemet (genom s.k. egenavgifter) men får inte nytta av sina inbetalningar

- Sverige hamnar på 23:e plats av totalt 25 europeiska länder vad gäller andelen kvinnliga företagare (Svenskt Näringsliv)

Egenföretagarna – och företagarna i aktiebolag – använder försäkringarna i betydligt mindre omfattning än vad arbetslagarna gör. Avgifterna (egenavgifterna) är därför betydligt större än ersättningarna.

En småföretagare möter ofta en verklighet med betydligt fler än åtta timmars arbetsdag och dessutom extra timmar på kvällarna och helgerna. Däremellan ska han/hon hinna klämma in familjeliv och fritid.

Det är dessa eldsjälarna som är en grundbult i Sveriges välfärd. Samhället måste se dem som en tillgång och inte som en belastning.

Folkpartiet måste nu aktivt verka för att ändra villkoren för småföretagarna! Vi kan inte låta Centerpartiet ensamt hårbärga som företagarnas vän. Det är dags för Folkpartiet att vässa klorna och visa sitt stöd. Det handlar om att sluta prata och i stället genomföra förändringar – med andra ord: Att skapa resultat.

Förslag till förbättringar:

A. En tidigare anställd person övergår till företagande

Samla och registrera på ett ”individuellt trygghetskonto” den del av inbetalade arbetsgivaravgifter som avser trygghetsförsäkringar (exklusive pension). Totalt cirka 20 procent av arbetsgivaravgiften.

Dessa medel utgör den buffert som nyföretagaren kan nyttja vid behov. I ett senare skede av sitt företagande t.ex. då bufferten har tömts, förväntas företagaren själv finansiera sitt trygghetssystem genom premieinbetalningar = egenavgifter. Ju fler år man har varit anställd desto större buffert.

B. En ung person blir företagare direkt efter utbildningen

Inför en trygghetsgaranti – utformad på ett speciellt sätt – för att gälla under en period av ett eller två år (viktigt under uppstarten). Därefter förväntas företagaren själv finansiera sin trygghet genom individuellt vald storlek på premieinbetalningen = egenavgiften.

Generellt

- Företagarnas sociala trygghet måste förbättras
- Öka valfriheten för företagarna, ta bort de kollektiva lösningarna
- Skapa tydligare och bättre regler i de sociala trygghetssystemen, som möjliggör att personer vågar starta företag, och ta steget från anställd till egenföretagare
- Förstärk den sociala tryggheten speciellt vid nystart av företag
- Inför valfrihet och flexibilitet, dvs. individuella trygghetslösningar, som kan skräddarsys efter de egna behoven
- Såväl företagare som anställda ska kunna erhålla ersättning för tillfällig vård av barn även om vården har utförts inom ramen för hushållsnära tjänster
- Företagare bör få a-kassa vid tillfälliga uppehåll i verksamheten

D10. Trygghetssystem anpassade för företagare

Motionär: Folkpartiet liberalerna Bohuslän

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** landsmötet uttalar att fåmansföretagare bör ges möjlighet att välja alternativa nivåer för socialförsäk-

ringar och att avgifterna anpassas till vald nivå enligt förslag från utredningen om företagares trygghetssystem (SOU 2008:89)

2. **att** landsmötet uttalar att nyetablerade företagare bör få möjlighet att välja förstärkt grundtrygghet genom att behålla tidigare sjukpenninggrundande inkomst under 36 månader enligt utredningens förslag
3. **att** Folkpartiet verkar för att en utredning kommer till stånd för att utarbeta ett särskilt trygghetssystem för yngre företagare, som tidigare inte haft någon mer betydande inkomst, så beskaffat att en högre ersättningsnivå kan väljas än företagarens faktiska SGI (eller genom andra, kommande regeländringar modifierade SGG) i utbyte mot att företagets sjukförsäkringsavgift på framtida lönedelar över 7,5 basbelopp i första hand används för att betala sådan förmån (ett s.k. carry-back-system). Vissa incitament kan komma att behövas för att säkerställa företagets utveckling, och incitament och sanktioner för att förhindra missbruk

Det sociala skydds nätet i Sverige är uppbyggt för löntagare med liten eller ingen möjlighet till individuell anpassning utifrån den enskildes livssituation. Företagarens risksituation skiljer sig i grunden från löntagarens. Variationer i efterfrågan och därmed inkomster bärs direkt av företagaren oavsett vilken juridisk form verksamheten bedrivs i. Därför måste ett buffertkapital byggas upp i verksamheten. Verksamhetsrisken kräver i allmänhet en betydligt större buffert än vad som motiveras av risken för tillfällig sjukdom. Bortfallet vid sjukdom är inte heller begränsat till det egna löneuttaget, utan avser oftast bruttointäkten före omkostnader.

En företagares eller fri yrkesutövers inkomstprofil över hela det yrkesverksamma livet innebär ofta att under startfasen tvingas leva under mycket knappa omständigheter med ett löneuttag under motsvarande för en anställd. Senare i livet kan inkomsterna vara goda. I den första fasen får företagen leva på besparingar och får föga glädje av trygghetssystemen. I det senare skedet beskattas inkomsterna med både inkomstskatt och fulla arbetsgivaravgifter utan motsvarande förmåner.

Dagens system med lika arbetsgivaravgifter innebär i praktiken en extra beskattning av företagare och fria yrkesutövare, som oftast saknar praktisk möjlighet att ta del av systemets förmåner.

Endast den som bedriver enskild firma eller handelsbolag har möjlighet att välja antal karensdagar. Företagare med aktiebolag betraktas i detta avseende som anställd. I skattesammanhang omfattas däremot samma person av en rad restriktioner enligt de s.k. 3:12 reglerna.

En företagare söker i själva verket bygga ett eget trygghetssystem baserat på självtillit, vilket dessutom finansierar delar av tryggheten för andra. Detta är av avgörande vikt för samhällsekonomin och bör uppmuntras genom att det personliga risktagandet vid företagsetableringen reduceras. Också detta bör vara en utgångspunkt, när man säker utveckla ett alternativt trygghetssystem för företagare.

Vi menar att fåmansföretagare oavsett företagsform bör kunna välja ett till sin verksamhet och livssituation anpassat socialt skyddsnet. Avgifterna för dessa försäkringar är för närvarande cirka 9,9 procent av uttagen bruttolön. Avgiften bör anpassas efter vald ersättningsnivå och beräknas enligt försäkringsmässiga grunder.

D11. Förändra inlåsningsystemet*Motionär: Folkpartiet liberalerna Norrmalm, Stockholm***Förslag till landsmötesbeslut:**

1. **att** Folkpartiet ska verka för att införa regler som gör det möjligt för personer som uppbär a-kassa, sjukpenning eller socialbidrag att under en begränsad period få starta ett företag utan att riskera att förlora sin ersättning

Låt människor som går på bidrag få möjlighet att starta företag utan att riskera sin försörjning under en given period. Detta är också en viktig integrationsfråga eftersom många nysvenskar har svårt att komma ut på arbetsmarknaden. Ge människor som vill och kan, möjlighet att få bygga en egen verksamhet. En sådan reform skulle ge en samhällsekonomisk och mänsklig vinst. I lågkonjunkturer behövs ett system som ger människor möjlighet att försörja sig själva.

D12. Nya regler för säsongföretag*Motionärer: Martha Hellgren, Skellefteå, Helmi Berggård, Skellefteå, Margareta Carlbäck, Skellefteå, Lars Åhman, Skellefteå***Förslag till landsmötesbeslut:**

1. **att** Folkpartiet arbetar för regelförändringar som möjliggör säsongföretag där ägaren under lågsäsong kan inneha en anställning med sedvanliga sociala och arbetsrättsliga förmåner

Turism är en framtidsbransch säger många och därför måste regelverket också ge möjlighet att driva turistföretag i bolagsform. Övervägande antalet turistföretag är småföretag där ägaren måste komplettera med olika inkomstmöjligheter under lågsäsong. Med dagens regelverk för företagande och anställningar finns allt för många hinder som att du inte kan anmäla dig till arbetslöshetskassa om du är innehavare av ett bolag. Att bedriva säsongföretag och lägga ner företaget efter varje år är företagsfientligt. Därför måste regelverken förändras så att ett företag kan registreras vilande under x antal månader på grund av lågsäsong och att man då kan vara anställd i offentlig eller privat verksamhet och omfattas av ordinarie anställdas förmåner.

Exempelvis finns många kvinnor som under lågsäsong arbetar inom vården eller i företag som efterfrågar tillfällig arbetskraft.

Ett skattesystem för tillväxt och företagsamhet**D13. Samma moms 25 procent på allt!***Motionär: Christian Löwendahl, Sundbyberg***Förslag till landsmötesbeslut:**

1. **att** landsmötet uttalar att momsen ska göras enhetlig 25 procent för alla varor och tjänster samt breddas så långt det är möjligt, samtidigt som utsatta grupper kompenseras för ökade levnadskostnader

2. **att** det i Folkpartiets entreprenörskapsprogram skrivs in följande stycke: "Momsen ska göras enhetlig 25 procent för alla varor och tjänster samt breddas så långt det är möjligt. Detta kommer att förenkla tillvaron inte minst för landets småföretagare och minska antalet bokföringsfel, samtidigt som nuvarande snedvridningar och utrymme för fusk försvinner."

Den ökade skatteintäkten som blir effekten ska användas till att kompensera utsatta grupper som studenter, barnfamiljer och pensionärer men också till att finansiera sänkta skatter på arbete och företagande.

Redan på ett tidigare landsmöte har Folkpartiet som princip uttryckt att momsen bör vara enhetlig, efter motioner från bland annat mig själv. Dock har partiet i realiteten inte agerat för att få till stånd en sådan förbättring.

Moms är en av de få skatter som i princip fungerar bra och drar in stora summor till stadskassan utan att försämra möjligheten att arbeta och driva företag i Sverige. Dock uppstår merarbete och problem genom de olika momssatserna. Jag är själv företagare och fel momssats är det vanligaste felet som uppkommer i min bokföring.

Förutom merarbete och fel i bokföringen så leder de skilda momssatserna till orimlig snedvridning. Varför ska samhället uppmuntra mig att köpa en tårta (12 procent moms) i stället för ett par träningsbyxor (25 procent moms)? Eller varför ska jag uppmuntras att köpa bussbiljetter (6 procent moms) snarare än att köpa en cykel (25 procent moms) och cykla till jobbet i stället?

De skilda momssatserna skapar också ett utrymme för fusk som drabbar de seriösa företagare som ibland tvingas konkurrera med oseriösa företag som får konkurrensfördelar av att fuska.

Det skulle vara mycket enklare och rättvisare med samma moms på allt. Just 25 procent är en bra nivå därför att det är lätt att räkna på. Det sparar tid och minskar mängden fel. Eftersom momsen är en skatt som inte skadar möjligheten att arbeta och driva företag är det också bättre att ha högre moms för att kunna sänka skatten på arbete och företagande.

Självfallet måste utsatta grupper som barnfamiljer, studenter och äldre med låg pension kompenseras för framförallt ökade matkostnader när momsen görs enhetlig. Det blir dock stora summor över till reformer också om den enhetliga momssatsen sätts till 25 procent.

När nu det av regeringen tillsatta globaliseringsrådets kanslirapport så tydligt slog fast fördelarna av att införa en enhetlig moms 25 procent så tycker jag det är dags för Folkpartiet att vara lite modigare och stå upp för vad de flesta som funderat på det för länge sedan har insett är det bästa – inför samma moms på allt!

D14. Återgå till en momssats!*Motionärer: Lars Wedén, Sigtuna, Rolf Brunberg, Sigtuna, Ragnhild Asp Ekström, Sigtuna, Dora Kundig, Märsta, Lars Persson, Sigtuna, Magnus Öhlander, Sigtuna***Förslag till landsmötesbeslut:**

1. **att** landsmötet uttalar som sin mening att partiet ska verka för återgång till en enhetlig momssats
- 12 procent moms på godis, oxfilé, hummer, folköl, fettbemängd färdigmat m.fl. nyttigheter, men 25 procent

- på blöjor, tvättmedel, barnkläder!
- 25 procent moms på mat i restaurang, men 12 procent om man tar ut den utanför dörren!
- 6 procent moms på porrtidningar och Hänt i Veckan, men 25 procent på cd med Beethovens symfonier eller en dvd med kulturfilm!

Vårt momssystem är fullt av paradoxala effekter och svår-förståeliga gränsdragningar. Dessutom medför den differentierade momsen ett komplicerat administrativt system och improduktiva merkostnader för både näringsidkare och myndigheter – för att inte tala om möjligheterna till fusk.

Avsikten med systemet har varit att gynna vissa verksamheter och belasta andra. Ovanstående exempel visar på hur godtyckligt detta kan slå.

Det vore lätt att beräkna vilken effekt en enhetlig moms skulle få i olika befolkningsgrupper. Om t.ex. barnfamiljer skulle påverkas ekonomiskt negativt, vilket inte är troligt, kan detta justeras med en ökning av barnbidraget. Den låga matmomsen ansågs hjälpa barnfamiljer som har en hög livsmedelsandel i sina utgifter, men varför ska skattesystemet förmyndaraktigt styra medborgarnas konsumtion, i synnerhet då styrningen kan innebära godis och restaurangbesök i st.f. barnkläder? Nej, sanningen står att finna i den politiska populism som budskapet ”sänkt matmoms” innebar.

En ny, enhetlig moms skulle bli signifikant lägre än nuvarande 25 procent. Målet bör vara att dra in samma belopp till statskassan.

D15. Inkomstbeskattning

Motionär: Christian Löwendahl, Sundbyberg

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** landsmötet uttalar att skattesystemet bör göras om så att alla inkomster belastas med samma procentuella skatteeffekt
2. **att** det i Folkpartiets entreprenörskapsprogram skrivs in följande stycke: ”Skattesystemet måste göras om så att olika typer av inkomster beskattas lika hårt. I dagsläget beskattas den arbetsinkomst eller vinst i ett fåmansaktiebolag som överstiger 7,5 basbelopp ungefär tre gånger så hårt som en lika stor reavinst från försäljningen av en bostad. Detta leder till orimliga drivkrafter i samhället genom att avskräcka från arbete och företagande. Därför behövs det en skattereform som åtgärdar denna skevhet.”
3. **partistyrelsen** ges i uppdrag att utreda hur ett förslag på likformig beskattning oavsett typ av inkomst ska se ut

Nuvarande skattesystem behandlar olika typer av inkomster på dramatiskt olika sätt. Här är skatteeffekten på fyra typer av inkomster för en och samma individ boende i Sundbyberg:

Reavinst från försäljning av bostad: 22 procent

Reavinst från försäljning av aktier: 30 procent

Aktieutdelning på vinst i börsbolag: 48,4 procent

Arbetsinkomst eller vinst i fåmansaktiebolag som överstiger 7,5 basbelopp per år (381 750 kronor, 31 800 kronor i månaden): 61,7 procent

Den stora skatteeffekten för arbetsinkomsten beror till viss del på att arbetsgivaravgifterna i sin helhet utgör en skatt på inkomster över 7,5 basbelopp under ett år. Man måste alltså betala in avgifterna men inga förmåner ökar.

Den dramatiska progressiviteten i den reella marginalbeskattningen av arbete eller vinst i fåmansbolag menar jag får

allvarliga konsekvenser genom att den styr hur företagare agerar. Dels blir det mindre intressant att anstränga sig mer än upp till en viss gräns, dels blir det viktigt att lägga (improduktiv) tid på att hålla reda på och utnyttja de lagliga sätten att minska skatten. Dessutom gör den enorma skattekillen att det blir lönsamt att fuska.

En annan effekt är att beskattningen styr vart kapitalet tar vägen. Det är exempelvis mycket mer gynnat av staten att investera en mindre privat förmögenhet i en extra exklusiv ägd bostad än att bo i hyresrätt och satsa pengarna på ett eget företag eller gå in med riskkapital i någon annans företag. Detta tror jag är en central orsak till att det är så svårt att få tag på riskkapital för små verksamheter i Sverige.

För dem som har en vanlig anställning blir nog största effekten av skillnaden i beskattning att många anstränger sig väldigt mycket för att försöka göra en bra investering när de köper bostad. Löneförhöjningar får mycket mindre betydelse för privatekonomin än värdeökningen på bostaden när man längre fram behöver pengar, exempelvis när man ska skaffa sig en större bostad. Det bidrar säkert också till dramatiken omkring omvandling av hyresrätter till bostadsrätter att vinstmöjligheterna är stora samtidigt som skatten är så mycket lägre än på arbete.

Mitt förslag är därför att Folkpartiet agerar för en ny skattereform där skatten på en inkomst ska bli densamma oavsett hur inkomsten har uppkommit.

D16. Leva på lön, inte lån

Motionär: Gunnar Andrén, Stocksund

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att Folkpartiet i sin skattepolitik arbetar för att allt sparande blir skattefritt inom ramen för inkomstskattelagen och att som konsekvens – allt i syfte att uppnå målet att man ska leva på sin lön, inte lån – avdragsrätten för räntor successivt tas bort i samma takt som inkomsträntor blir obeskattade

Folkpartiet har genom decennierna intagit den mest entydiga och klaraste – och samhällsekonomiskt genomtänkta, national- och privatekonomiskt försvarliga – skattepolitiska positionen av alla partier: Där omsorgen om och ansvaret för Din nästas trygghet, ej alltid lika lyckligt lottad som Du själv, kombineras med stimulans för de välfärdsbildande krafter där Du själv genom egen insats kan påverka Din egen och andras välfärd och trygghet.

Alltså: Det ska löna sig att arbeta. Inflationen får inte urholka inkomsten. Det ska löna sig att spara. Man ska leva på sin lön (eller pension), inte på lån. Att vara företagsam – ofta företagare – ska uppskattas av samhället, dock inte bara i form av höga skatter utan som del i det gemensamma välfärdsbygget.

Ovanstående har alltsedan Folkpartiet bildades 1934 varit grundpelare i alla de skattereformer som Folkpartiet har haft möjlighet att påverka. Under lång tid kom partiordföranden Bertil Ohlin att utgöra symbolen för dessa ekonomiska grundsatser, inte minst genom kampen mot penningvärdeförsämringen och allt högre marginalskatter som gjorde att bidrag och avdrag var lönsammare att söka efter än nya jobb. Senare har denna socialliberala politik följts upp under många år i oppositionsställning, men blev särskilt tydlig vid 1981 och 1990 års skattereformer, 1981 tillsammans med

Centerpartiet och Socialdemokraterna, 1990 tillsammans med Socialdemokraterna.

Nu är det dags att ta ett ytterligare tydligt steg på denna väg, i linje med vad som skedde 1981 och 1990 då det markerades att höga marginalskatter skulle sänkas och att det skulle bli mindre förmånligt att låna, eller rent ut sagt leva på lån. Skattebaserna skulle breddas, skattesatserna sänkas.

För att stimulera privat sparande bör skatten på räntor och motsvarande intäkter göras skattefria. Det finns heller inga rationella argument för att på sikt bibehålla avdragsrätten för privata räntor (alltså i inkomstskattelagen, numera begränsad till 30 procent av lånebeloppet och en övre avdragsgräns på 100 000 kronor).

Samtidigt är det svårt att gå från dagens system till ett annat. Det måste därför ske under lång tid så att alla hinner anpassa sina privata ekonomier till en så stor omställning där framför allt avdragsrätten blivit en viktig del i bostadspolitiken.

Mitt förslag är att avdragsrätten för räntor minskas med 1 procentenhet per år från 2011. Det innebär att det året skulle 29 procents avdrag godtas, året därpå 28 procent etcetera. Redan 2040 skulle reformen vara genomförd. Det kan låta långt fram i tiden men ligger inte längre bort än 1979 från i dag räknat.

På motsvarande sätt skulle utdelningar från sparande i bank eller motsvarande bara beskattas med 29 procent år 2011, 28 procent 2012 etcetera. År 2040 skulle inkomstränkor vara obeskattade.

Implikationen är klar: Det ska löna sig att spara, det ska vara dyrt att låna.

Det finns många särintressen mot detta synsätt. Men i grund finns inget bärande argument.

Även i skattepolitiken gäller: Det är viktigare att gå åt rätt håll än att ta långa steg.

Den liberala skattepolitiken behöver nu ta ett viktigt steg i rätt riktning. Framtidens svenskar kommer att tacka oss för att vi stod emot alla särintressen.

D17. Sänk de svenska arbetsgivaravgifterna till genomsnittlig EU-nivå

Motionärer: Gunilla Gustafsson, Stockholm, Agneta Isacson, Stockholm, Jan Rejdell, Västerås, Paula Ternström, Stockholm

Förslag till landsmötesbeslut:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för en sänkning av arbetsgivaravgiften så att den på sikt kommer ner mot Europanivå

För att stimulera tillväxt och nyanställning vore det värdefullt med en markant sänkning av arbetsgivaravgiften. En sänkning ned till Europanivå skulle ge kraftfulla effekter på svensk ekonomi i form av ökad sysselsättning och förbättrad konkurrensförmåga. Sänkningen från dagens nivå på cirka 33 procent, kan genomföras med en minskning på tre procentenheter per år under fem år och därmed hamna på en genomsnittlig EU-nivå på 18 procent. Hela 82 procent av småföretagarna anser att de höga arbetsgivaravgifterna är det största hindret för att kunna driva och utveckla företag. Styrelsen för Liberala Företagare vill därför kämpa för en lägre nivå på arbetsgivaravgifterna.

I den globala finansiella kris vi befinner oss i dag, där kraven på regeringen att skjuta till tiotals miljarder kronor till

såväl kommuner och landsting som garantier till krisande bilföretag skulle samhällsnyttan av detta förslag vida överstiga den kostnad som uppstår. En generell finansiell stimulans till de små och medelstora företagen i stället för specifika stöd till enskilda storföretag skulle hjälpa oss ur lågkonjunkturen.

D18. Sänk de svenska arbetsgivaravgifterna mot EU-nivå för småföretag

Motionär: Folkpartiet liberalerna Östermalm, Stockholm

Förslag till landsmötesbeslut:

1. att Folkpartiet ska verka för en markant sänkning av arbetsgivaravgiften ner mot den generella Europanivån för småföretag med upp till 49 anställda

För att stimulera tillväxt och nyanställning vore det värdefullt med en markant sänkning av arbetsgivaravgiften. En sänkning ned mot Europanivå skulle ge kraftfulla effekter på svensk ekonomi i form av ökad sysselsättning och förbättrad konkurrensförmåga. Sänkningen från dagens nivå på cirka 33 procent, kan genomföras med en minskning på tre procentenheter under fem år och därmed hamna på en genomsnittlig EU-nivå på 18 procent. Hela 82 procent av småföretagarna anser att de höga arbetsgivaravgifterna är det största hindret för att kunna driva och utveckla sitt företag. I den globala finansiella kris vi befinner oss i dag, där kraven på regeringen att skjuta till tiotals miljarder till såväl kommuner och landsting som garantier till krisande bilföretag skulle samhällsnyttan av detta förslag vida överstiga den kostnad som uppstår. En generell finansiell stimulans till de små företagen i stället för specifika stöd till enskilda storföretag skulle hjälpa oss ur lågkonjunkturen.

D19. Sänk de svenska arbetsgivaravgifterna till EU-nivå

Motionär: Folkpartiet liberalerna Norrmalm, Stockholm

Förslag till landsmötesbeslut:

1. att partistyrelsen ges i uppdrag att verka för en sänkning av arbetsgivaravgiften så att den på sikt kommer ned mot Europanivå

För att stimulera tillväxt och nyanställning vore det värdefullt med en markant sänkning av arbetsgivaravgiften. En sänkning ned till Europanivå skulle ge kraftfulla effekter på svensk ekonomi i form av ökad sysselsättning och förbättrad konkurrensförmåga. Sänkningen från dagens nivå på 33 procent, kan genomföras med en minskning på tre procentenheter per år under fem år, och därmed hamna på genomsnittlig EU-nivå på 18 procent. Hela 82 procent av småföretagarna anser att de höga arbetsgivaravgifterna är det största hindret för att driva och utveckla företag. I den globala finansiella kris vi befinner oss i i dag, där kraven på regeringen att skjuta till tiotals miljarder kronor till såväl kommuner och landsting som garantier till krisande bilföretag skulle samhällsnyttan av detta slag vida överstiga den kostnad som uppstår. En generell finansiell stimulans till de små och medelstora företagen i stället för specifika stöd till enskilda storföretag skulle hjälpa oss ur lågkonjunkturen.

D20. Företagarbeskattning – arbetsgivaravgiften

Motionär: Folkpartiet liberalerna Norrmalm, Stockholm

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att arbetsgivaravgiften förändras så att varje företag får en reducerad avgift för några stycken anställda, förslagsvis nio stycken.

Vi är övertygade om att samhället behöver stimulera småföretagare att utveckla sina idéer på ett mycket bättre sätt än för närvarande. Hela samhällets utveckling är beroende av att många nya idéer får möjlighet att utvecklas. För en ensam företagare är det ett mycket stort steg att anställa en medarbetare. För att minska svårigheten att ta steget att anställa bör arbetsgivaravgiften vara konstruerad med en trappa. Den först anställda ska ha lägst avgift och därefter ökar procent-satsen successivt till den tionde anställda, då standardnivån börjar gälla.

Vi föreslår alltså att alla företag, som har anställda, betalar 10 procent i avgift för en anställd 15 procent i avgift för den andra anställda 20 procent i avgift för den tredje anställda 25 procent i avgift för den fjärde till nionde anställda standardavgift (cirka 32 procent) för övriga anställda.

Det viktigaste i denna skala är att det görs billigare att anställa den första medarbetaren.

Problem för företagen

Sverige har alldeles för stor andel företag med endast en ensam företagare. Det handlar om cirka 400 000 ensamföretagare, vilket indikerar de svårigheter, som dessa ensamföretagare upplever att gå vidare och utvecklas.

Lönsamheten i de små företagen är alldeles för låg. Detta hämmar företagen att fortsätta att växa och gör att många bra och dåliga idéer inte får provas tillräckligt.

Den dåliga lönsamheten i småföretag driver företagare till att mot sin vilja inte till fullo följa alla gällande regler. Många drivs in i en laglig gråzon, där svarta löner och andra olagligheter blir ett alternativ. Detta ger samhället stora kostnader för Skattemyndighet, Ekobrottsmyndighet, polis, åklagare och domstolar.

Motivering för vårt förslag

Den stora tröskeln för det lilla företaget är att ta beslutet att anställa den första medarbetaren. Företagens kostnader för att administrera sina anställda minskar successivt när man har flera anställda. Företagen kan driva upp sin lönsamhet allt eftersom man har fler anställda.

Vårt förslag är generellt, dvs. det gäller alla företag, och kan därför inte kritiseras för att gälla bara små företag. Vårt förslag bör inte kosta staten alltför mycket, eftersom det bör skapa en del arbetstillfällen och även minska svartjobben.

D21. Ta bort arbetsgivaravgiften för nystartade företag!

Motionär: Pablo Garay, Åkersberga

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** Folkpartiet tar ställning för att ta bort arbetsgivaravgiften för nystartade företag under det första året
2. **att** Folkpartiet tar ställning för att nystartade företag ska ha 10 000 kronor i startbidrag för kompetensutveckling och rådgivning i att driva och starta företag

Framtidens arbetstillfällen finns inte på arbetsförmedlingen. Och arbetssökande kommer inte få jobb genom enbart att

lära sig skriva ett CV. Framtidens arbetstillfällen finns i små kreativa företag med drömmar. Men bara om vi vågar tänka om. Vi måste ge entreprenörer rätt förutsättningar att kunna starta företag, växa och våga anställa.

Hur ska vi klara dagens finansiella kris? Sverige klarade 1930-talskrisen bättre än 1990-talskrisen. Varför? Jo, en viktig anledning är att många fler startade företag på 1930-talet än på 1990-talet. Trots att många människor var jämförelsevis fattiga var också möjligheterna att få pengar tillbaka på satsat kapital betydligt bättre på 1930-talet än på 1990-talet.

I dag får många företag aldrig möjlighet att utvecklas och expandera i den utsträckning som de borde, eller ännu värre aldrig startas. Svårigheterna ligger i uppstarten när det gäller bland annat finansieringen och de höga skatterna.

D22. Obligatorisk redovisning av arbetsgivaravgifter på lönebesked

Motionär: Marcus Claesson, Mölndal

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **Att** Folkpartiet tar ställning för en lag om obligatoriska lönebesked till anställda där inbetalda arbetsgivaravgifter framgår.

Kunskapen hos arbetstagare i Sverige om vilka avgifter som arbetsgivare enligt lag måste betala in till staten är enligt min bedömning låg. Inte så konstigt eftersom det inte alltid framgår på lönebeskeden. Men om lönebeskeden blir mer informativa skulle i alla fall två effekter uppnås. Dels skulle de anställdas kunskaper om företagares lönekostnader öka, dels skulle anställda ha större möjlighet att kontrollera att alla försäkringsdelar i arbetsgivaravgifterna har betalats in i enlighet med svensk lagstiftning.

D23. Ta bort skyldigheten att betala arbetsgivaravgift för god man

Motionär: Ragnhild Källberg, Västerås

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** Folkpartiet ska verka för att uppdragsgivaren till god man blir befriad från skyldighet att betala arbetsgivaravgift alternativt får en reducering av densamma

Möjligheten för den som är svag eller är utsatt att få en god man är bra och stärker individens ställning i samhället

Ett problem är dock att uppdragsgivaren, den som behöver en god man, också blir arbetsgivare. Han ska betala lön/arvode och dessutom arbetsgivaravgift. Detta gör att alltför många avstår från sin rättighet att ha god man. Om skyldigheten togs bort eller reducerades kommer troligen många fler att använda sig av den trygghet och säkerhet som en god man kan ge.

D24. Ta bort beskattningsrätten

Motionär: Johan Strandberg, Garphyttan

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** under entreprenörskapsrapportens punkt 33 tilläggs att kommunernas beskattningsrätt bör tas bort

På sidan 16 förordas sänkt inkomstskatt. För att bland annat göra det mer lönsamt att arbeta borde kommunernas beskattningsrätt tas bort.

D25. Sänkt statsskatt*Motionär: Folkpartiet liberalerna Södermanland***Förslag till landsmötesbeslut:**

1. **att** andra meningen i punkt 1 i det skolpolitiska programmet får lydelsen: "Straffskatten på utbildning – den statliga inkomstskatten – måste därför kraftigt sänkas för att på sikt avskaffas."

Att fokusera på avskaffande av värnsskatten gynnar främst höginkomsttagare. Vi vill se detta ändrat till att statsskatten ska sänkas, för att gynna bredare grupper.

Konkurrens, regelförenklingar, utbildning för entreprenörskap m.m.**D26. Ett Sverige fyllt av entreprenörskap och företag – ändringsförslag***Motionär: Folkpartiet liberalerna Bohuslän***Förslag till landsmötesbeslut:**

1. **att** texten i femte stycket under Tillväxt och internationalisering, andra meningen, kompletteras till att lyda: "För de mindre och medelstora företagen behövs, förutom en infrastruktur av information och rådgivning om export och annan verksamhet utomlands, en medveten uppbyggnad av exportkompetens i det enskilda företaget genom insatser av olika kompetenta aktörer såsom enskilda rådgivare, konsulter och näringslivets egna organisationer. Denna kompetensuppbyggnad behöver stödjas. Stödet bör ges så nära företagen som möjligt, helst direkt till dem i form av konsultcheckar med ett minimum av byråkrati och utan att någon enskild stödjande organisation särskilt gynnas." Meningen "Denna verksamhet behöver stärkas, bland annat inom ramen för Exportrådet" utgår.
2. **att** punkt 41 ska lyda: "Stärk de mindre och medelstora företagens möjligheter till internationalisering genom att kanalisera visst stöd till företagen, så att de kan välja att anlita kompetent stöd genom konsulter, enskilda rådgivare, näringslivets organisationer såsom handelskammaren, Företagarna, m.fl. samt Exportrådet. Stärk även Svensk Exportkredits och Swedfunds möjligheter att finansiera aktiviteter i inom internationalisering, export och utlands-etablering."

Arbetsgruppens förslag har studerats av länsförbundets styrelse i Bohuslän. Förslagets huvuddel är utmärkt men en mindre justering behöver göras.

Relevansen hos arbetsgruppens förslag bör bedömas ur företagarnas perspektiv och tre aspekter lyftas fram:

- Vad krävs för ökad internationalisering och mer export?
- Vilka aktörer kan trovärdigt och effektivt stödja företagen?
- Hur bör stödet utformas?

Vad krävs för ökad internationalisering och mer export?

Den begränsande faktorn är företagets/förtagarens kompetens, kanske brist på kapital – men knappast tillgången på information och exportrådgivning.

Kompetensuppbyggnaden sker i huvudsak hos företagen

genom erfarenhetsuppbyggnad, som går långsamt i de mindre företagen, om man inte kan rekrytera medarbetare med lämpliga erfarenheter.

En exportsatsning eller utlandsetablering kräver stora resurser. Men först måste företagaren eller företagets ledning övertyga sig – och ibland också finansärer – om att företaget klarar en att ro en sådan investering i land. Av avgörande betydelse är erfarenhetsutbyte med andra företagare och rådgivning från personer som företagaren litar på, i kraft av deras personliga kompetens.

Vi noterar också att arbetsgruppen i avsnittet Ett kunskapsdrivet företagande förbigår kompetensutvecklingen i företaget och endast redovisar utbildningsväsendets och forskningens insatser. Analysen speglar inte affärsmannaperspektivet och är alltså otillräcklig.

Vilka aktörer kan trovärdigt och effektivt stödja företagen?

Som rådgivare och utbildare finns en stor mängd aktörer – med varierande kompetens. Även näringslivets egna organisationer svarar för ett utbud av utbildnings- och stödsatser, mer än vad det i förslaget särskilt omnämnda Exportrådet gör.

Specifikt bör de elva handelskamrarna nämnas. De ägs av sina medlemmar och har en medlemsbas om mer än 10 000 företag av alla storlekar. Handelskamrarna är icke vinstdrivande och regleras genom särskild lagstiftning. De har ett internationellt kontaktnät, som omfattar i stort sett alla länder av ekonomisk betydelse, och därigenom tillgång till det största internationella affärsnätverket av alla.

Företagarna och andra organisationer är också medlemsägda och erbjuder en hel del kompetensutvecklingsinsatser. De representerar vanligen, men inte alltid, de litet mindre företagen.

Exportrådet ägs av staten och Sveriges Allmänna Utrikeshandelsförening till lika delar och har ingen medlemsbas. Dess profil markeras av att det har exportrådgivare i Sverige och regelrätta kontor i utlandet, som utför all form av exportkonsultverksamhet ifrån marknadsanalys till partnersökning.

Det är närmast praxis att politiker och statliga företrädare, när de söker främja export och utlandsetablering, stöder sig på Exportrådet, Vinnova, Nutek, Almi, kreditinstitutet och länens/regionernas näringslivsorgan. Alltså enbart organisationer, där staten har ett betydande inflytande. Däremot glöms näringslivets egna organ ofta bort. Så också i arbetsgruppens förslag.

Även det statligt ägda riskkapitalbolaget Swedfund bör omnämnas.

Folkpartiet liberalerna stöder marknadsekonomi och vill att företagen ska utvecklas utan statlig inblandning. Tyvärr faller även vi lätt in i blandekonomiska tankegångar, när vi söker skapa offentliga initiativ för att på olika sätt stödja näringslivet.

Hur bör stödet utformas?

En grundregel bör vara att företagen ska uppmuntras att söka hjälp, där den för ändamålet bästa kompetensen finns att tillgå till ett för företaget skäligt pris. Stödet för kompetensutvecklingsinsatser i företagen, bör ges direkt till företagen, så att de fritt kan välja utbildnings- och rådgivningsorgan och just den insats de behöver. Konsultcheckar med enkelt regelverk är att föredra.

Stödet ska kunna förmedlas konkurrensneutralt genom

flera olika aktörer, så att inte någon enskild aktör gynnas på andras bekostnad genom ett exklusivt erbjudande av statlig finansiering. Konkurrenssnedvridande gynnande förekommer tyvärr i dag.

D27. Lagstadgad lokal utmaningsrätt i Sverige

Motionärer: Hans Backman, Hofors, Per-Åke Fredriksson, Gävle

Förslag till landsmötesbeslut:

1. att Folkpartiet liberalerna ska verka för att införa lagstadgad lokal utmaningsrätt i Sverige.

Den offentliga sektorn behöver bli bättre på att öppna upp sig för konkurrens. Inte minst små företag kan stimuleras genom att offentlig verksamhet läggs ut på entreprenad. En av grundorsakerna till att nya företag inte etableras och att de befintliga företagen inte kan utöka sin verksamhet är den osunda konkurrensen det privata näringslivet utsätts för av kommuner och landsting. Det finns exempel på kommunala verkstäder, tolkförmedling, resebyråer, gymanläggningar, nattklubsverksamhet och turistbyråverksamhet som finansierade med skattebetalarnas pengar konkurrerar med det privata näringslivet i sina kommuner.

Olof Erixon på Svenskt Näringsliv skrev redan den 23 oktober 2006 i nyhetsbrevet "Nytt från Svenskt Näringsliv" bland annat följande:

"Den offentliga upphandlingen i Sverige omsätter årligen runt 400 miljarder kronor, drygt 20 procent av BNP. En mer effektiv, öppen och rättvis upphandling leder till ökad konkurrens och bättre affärer för skattebetalarna."

Eftersom en betydande del av denna omfattande offentliga upphandling sker inom kommuner och landsting så är det ett stort samhällsproblem att just kommuner och landsting alltför ofta med hjälp av allas våra skattepengar konkurrerar ut företag. Detta var ett stort problem 2006 och är det fortfarande i dag 2009.

Det är därför hög tid att öppna upp den offentliga upphandlingen. Ett led i detta arbete är införa en utmaningsrätt som ger enskilda entreprenörer eller anställda inom offentlig sektor rätt att tvinga fram en upphandling av delar av kommunens och landstingets verksamhet.

Den som utmanar måste kunna visa att man har kapacitet att lägga ett rimligt anbud på den utmanade verksamheten. Om upphandlingen leder till att det lämnas in externa anbud som är mer konkurrenskraftiga än den egna verksamheten ska kommunen eller landstinget vara skyldig att anta budet.

Att detta är en angelägen reform kan vi se i Gävle. Där bestämde kommunledningen att Gävle kommun skulle ta över driften av stadens turistbyrå från den ekonomiska föreningen Gävle & Co som har drivit verksamheten i 10 år. Sedan 1998 sköttes turistbyrån i Gävle av Gävle & Co. Men kommunledningen beslutade att marknadsföreningen till turister inte längre skulle upphandlas.

Med en lagstadgad lokal utmaningsrätt i Sverige skulle Gävle & Co. Kunnat utmana kommunen och om de haft ett bättre och mer konkurrensmässigt anbud än Gävle kommun så skulle de ha kunnat få fortsätta med sin verksamhet.

D28. Konkurrens på lika villkor

Motionär: Tina Acketoft, Arild

Förslag till landsmötesbeslut:

1. att följande infogas i partiprogrammet: "Folkpartiet ska verka för en skärpning av konkurrenslagstiftningen med tydliga gränser för vilka typer av verksamheter som kan bedrivas av bolag där statliga anslag ingår som finansiering."

En väl fungerande marknad innebär en marknad där konkurrens sker på jämlika villkor. När stat eller kommun stödjer verksamheter ska detta ske på ett sätt så att ingen specifik aktör gynnas eller missgynnas. Ett exempel på där staten, visserligen med goda intentioner, snedvrider konkurrensen är inom förlagssektorn. Regering och riksdag har givit Stiftelsen för lättläst nyhetsinformation och litteratur – Centrum för lättläst, i uppdrag att göra texter tillgängliga för människor som av olika anledningar har lässvårigheter. Enligt årsredovisningen anger man att "Vi vill fungera som ett kompetenscentrum på LL (lättläst)-området. Vi står för kompetens och kvalitet, vi skapar tillgänglighet. Bok- och tidningsutgivningen finansieras till hälften med statliga medel."

År 2007 uppgick de statliga anslagen till stiftelsen till 17,4 miljoner kronor. För privata företag som finns eller försöker etablera sig på marknaden leder detta till helt orimliga konkurrensvillkor eftersom stiftelsen helt fokuserat sitt uppdrag "att göra lättläst tillgängligt" genom att marknadsföra och producera genom det egna förlaget och på så sätt tränga undan privata aktörer. Det torde vara enkelt att med regleringsbrev anmoda stiftelsen att stödja aktörer inom facket generellt och därmed stimulera bredd och tillgänglighet i utgivningen.

Konkurrensverket fann, föga förvånande, i sin analys av konkurrensen i Sverige under 1990-talet att när offentliga aktörer med myndighets- eller tillsynsuppgifter på ett område bedriver näringsverksamhet inom samma eller ett närliggande område skapar tydliga snedvridningar i konkurrensen. Risken är uppenbar att de statliga anslagen till en verksamhet blir ett direkt hinder för en utveckling av sektorn. Mot denna bakgrund är det angeläget att det sker en skärpning av lagstiftningen med tydliga gränser för vilka typer av verksamheter som kan bedrivas av bolag där statliga anslag ingår som finansiering.

D29. Fokus på småföretag och entreprenörskap

Motionär: Annika Carp, Falköping, Ingegerd Andréasson, Herrljunga

Förslag till landsmötesbeslut:

1. att Folkpartiet liberalerna ska arbeta för att förenkla reglerna för hushållsnära tjänster
2. att Folkpartiet liberalerna ska arbeta för att sänka arbetsgivaravgifterna
3. att Folkpartiet liberalerna ska bli det parti som förenklar regler och öppnar möjligheter för småföretag och entreprenörskap

Efter valet 2006 fick Sverige äntligen en ny regering. Allianspartierna tonade ner budskapet om ett radikalt systemskifte. Allianspartierna förespråkar en omfattande välfärdsstat: höga skatter och en reglerad arbetsmarknad. Allianspartierna utlovade ändå en politisk omorientering som skulle

sätta arbete och entreprenörskap i fokus! Det finns all anledning att ständigt påminna allianspartierna om varför de sitter vid makten, och att den svenska politiken behöver förändras. En stark arbetsmoral har länge funnits och finns i vårt land. Detta utgör grunden för vår välfärd. Det måste märkas tydligt att Folkpartiet liberalerna alltid försvarar småföretag, entreprenörskap och människors lust och vilja att hitta sina egna möjligheter till försörjning.

D30. Verka för entreprenörskap i skolan

Motionärer: Gunilla Gustafsson, Stockholm, Agneta Isacson, Stockholm. Jan Rejdell, Västerås, Paula Ternström, Stockholm

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** Folkpartiet ska verka för entreprenörskap i skolan, dvs. att skolan ska fostra, främja och utveckla elevernas initiativförmåga, kreativitet och färdigheter i att förverkliga sina idéer i syfte att bygga en egen verksamhet

Enbart kunskaper bygger inte nya företag och tillväxt. Implementera entreprenörskap som en naturlig del i grundskole- och gymnasieutbildningen. Folkpartiets fokus på kunskaper inom skolan är viktigt men kunskaper enbart skapar inte företagsamma individer och framgångsrika entreprenörer.

Vi som är styrelsen för Liberala företagare hävdar att framtida generationers egenskaper är minst lika viktiga som den formella kompetensen för att klara sig i den globala konkurrensen. Vi vill att Folkpartiet ska gå i täten för en nybyggaranda inom skolsystemet som baserar sig lika mycket på att utveckla elevers och ungdomars egenskaper som kunskaper. Vi vill att skolan ordnar entreprenörstävlingar och uppmuntar elever att förverkliga sina idéer.

Ett Sverige fyllt av entreprenörskap och företagande!

D31. Politiskt engagerade företagare

Motionär: Gunilla Gustafsson, Stockholm

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** Folkpartiet ska se över systemet för ersättning för förlorad arbetsinkomst för politiskt engagerade företagare. De ska rätt till pension och ersättning för förlorad inkomst som bättre stämmer med verkligheten och som stämmer bättre med ersättningen som de personer får som inte är företagare.

Politiska uppdrag kräver i bland att man måste vara borta från sitt vanliga jobb. Det finns ett system för att då begära in ersättning för förlorad arbetsinkomst samt förlorad avsättning till pension. Detta system är dock ytterst ofördelaktigt för företagare. Systemet gör inte skillnad på storföretagaren, småföretagaren och ensamföretagaren utan drar alla över en kam, storföretagarkammen. Då 96 procent av Sveriges företag är småföretag bör dessa också ges rimlig ersättning för förlorad inkomst och pension vid politiskt arbete som bättre stämmer med den verkliga förlorade inkomsten.

D32. Avskaffa kravet på att investera i kassaregister

Motionär: Folkpartiet liberalerna Östermalm, Stockholm

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** Folkpartiet ska verka för att riva upp den nya kassaregisterlagen

Den nya kassaregisterlagen träder i kraft nästa år – den 1 januari 2010. Denna kostnad är onödig och hög för småföretag. Alla företagare som tar betalt direkt av kund (kontanter eller kort) och har en årsförsäljning större än 4 prisbasbelopp (171 200 kronor inkl. moms år 2009) måste ha ett dyrt, av Skatteverket certifierat kassaregister, kopplat till ett elektroniskt journalminne för kontinuerlig övervakning av sin kassa.

Journalminnet ska bara skattekontrollanterna kunna läsa av. Lagen sprider ny frustration och uppgivenhet bland redan hårt pressade småföretagare. Många småföretag riskerar att läggas ned som en konsekvens av lagen.

D33. En aktie = en röst

Motionär: Marcus Claesson, Mölndal

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** Sverige fasar ut systemet med röststarka och röstsvaga aktier

All makt åt folket. Det är grundpelaren i vår svenska demokrati. Överför vi tankesättet till privata näringslivet borde det innebära All makt åt ägarna.

Men så är icke fallet. Sverige har ett system med röststarka och röstsvaga aktier i de riktigt stora börsnoterade bolagen. Fördelen för nuvarande ägarna är att de kan be om nytt riskkapital utan att släppa på inflytandet över företaget – men är det demokratiskt? Mitt svar är nej.

D34. Revisorns roll i svenska företag

*Motionär: Christer Liss, Solna, Peter Edholm, Solna, Mari-
anne Damström Gereben, Solna*

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** partistyrelsen ges i uppdrag att utreda revisorns roll i svenska företag med avseende på balansen mellan oväld och objektivitet i revisionen å ena sidan och ekonomisk rådgivning och företagslojalitet å andra sidan
2. **att** partistyrelsen ges i uppdrag att i denna utredning jämföra revisorns roll och position i svenska företag med motsvarande i andra jämförbara länder
3. **att** partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att kraven på revisorsfunktionen samordnas inom EU

Revisorns funktion i svenska företag har förändrats under de senaste årtiondena så att den numera kombinerar sin kontroll och revision med att tjäna som ekonomikonsult i bolaget. Det kan gälla allt från skatteplanering till vinstmaximering.

I de värsta fallen ser revisorn till och med mellan fingrarna med rena oegentligheter. Bortsett från kriminalitet så är det mycket som tyder på att revisorn borde bli mer obunden i förhållande till företagsledning och styrelse.

Den pågående finanskrisen skulle inte ha utvecklats till det den är i dag om revisorerna i banker och finansbolag varit mer granskande och kritiska och mindre lojala med uppdragsgivaren. I samband med finanskrisen talas mycket om för-

bättrade kontroller och nya regelverk. Revisorns roll tycks i det sammanhanget helt ha glömts bort.

Det måste understrykas att revisorn som företag och person nästan alltid är mycket seriös och kompetent. Men kombinationen av lojalitet mot uppdragsgivaren och den egna konkurrenssituationen tycks tvinga ut revisorn på ett slutande plan från revision mot ekonomisk rådgivning i största allmänhet.

Regelverket för revisionsfunktionen i svenska bolag måste alltså utredas och det svenska jämföras med andra länders. Det tycks oss som att utvecklingen på det sluttande planet gått längre i Sverige än i andra europeiska länder. I svenska börsbolag är det själva börsen, dvs. Nasdaq OMX, Stockholm AB som är övervakande instans och det är tämligen unikt i EU.

Det handlar i slutändan också om att säkerställa den kapitalistiska marknadsekonomin. Fortsätter skandalerna dugga in i samma takt som nu kan denna bli framgångsrikt ifrågasatt, inte bara av yttersta vänstern utan även av en bred opinion. Det måste stoppas och då gäller det att ha ett brett och allsidigt beslutsunderlag i denna fråga.

Upphovsrätt

D35. För en ny upphovsrätt på Internet

Motionärer: Madeleine Sjöstedt, Stockholm, David Ekstrand, Uppsala, Daniel Forslund, Johanneshov, Jonas Förare, Spånga, Erik Jennische, Stockholm, Seved Monke, Stockholm, Teodor Koistinen, Stockholm, Olle Nilsson, Umeå, Patrik Silverudd, Stockholm

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** partistyrelsen ges i uppdrag att verka för en utredning om en ny upphovsrättslag
2. **att** partistyrelsen ges i uppdrag att utarbeta Folkpartiets ställningstagande kring den nya upphovsrätten med utgångspunkt i den positiva syn på Internets möjligheter till informationsspridning som ges uttryck för i motionen
3. **att** den nya upphovsrättslagstiftningen måste söka efter en bättre balans mellan upphovsrättsinnehavares intressen och allmänintresset genom att utöka de legala möjligheter till fildelning och andra tekniker ger

Under de senaste åren har användningen av Internet och de möjligheter till informationsutbyte, åsiktsbildning, faktainhämtning och kulturkonsumtion som detta ger lett till många viktiga diskussioner. Genom nya lagar och domslut ställs nu frågan på sin spets. Ska politikens uppgift vara att sätta gränser för Internets användning eller att söka efter metoder att bejaka den nya tekniken?

Enligt vår bedömning är behovet av en ny sammanhållen lagstiftning för upphovsrätten på Internet akut.

Dagens lagstiftning tar uppenbarligen inte hänsyn till den positiva kraft för kunskaps-, kultur- och informationsutbyte i världen som finns i fildelningen och i andra tekniker, utan pressar in något helt nytt i en form som försökte lösa 1900-talets upphovsrättsproblem.

Målet för en ny lagstiftning ska alltså inte vara att förhindra fildelning, som Pirate Bay-domen och Ipred-lagen kommer

att leda till. Målet ska i stället vara att skapa en lagstiftning som både gynnar den kunskaps- och kulturexplosion som fildelning och annan teknik innebär, samtidigt som man skyddar upphovsmännens intressen. Även med ett kort historiskt perspektiv är det svårt att förstå varför det skulle vara omöjligt.

Man ska betala för musik och film som man laddar ned på Internet om någon äger upphovsrätten till den. Men i dagsläget är det t.ex. mycket svårt för den enskilde personen som laddar ned musik från t.ex. The Pirate Bay att veta om den är upplagd lagligt eller inte. Risken är alltså att många människor låter bli att ta del även av det lagliga utbudet som finns. Det vore en katastrof. Att kriminalisera teknik som möjliggör för människor att ta del av kunskap och kultur de aldrig haft tillgång till tidigare är stötande.

Internet är något av det största som hänt mänskligheten, fullt jämförbart med revolutionen kring boktryckarkonsten.

Tillgängligheten till information via Internet är vårt århundrades viktigaste bildnings- och kulturfråga. Vi måste alltså förhålla oss till detta på ett öppet och konstruktivt sätt. Därför är också utmaningarna för politiken svåra. Lagstiftningen måste utformas så att den överlever ett par decennier. Många komplicerade frågor ställs på sin spets.

Hur ska en lagstiftning se ut som tillgodoser de motstridiga intressen som kan finnas mellan upphovsmän och användare? Självklart måste vi ha ett system där artister kan få betalt för sina alster, men samtidigt måste kunskapsörst och kulturutövande uppmuntras. Var är det rimligt att gränserna för upphovsmännens äganderätt går, och hur lång tid ska upphovsrätten gälla?

Dessa frågor och många andra som finns i debatten kan inte besvaras genom förändringar i praxis eller anpassningar av EU-direktiv. Det behövs en djupgående analys av hur de viktiga värdena av yttrandefriheten, kunskapsörsten och upphovsrätten ska kunna garanteras på Internet i framtiden. För Folkpartiet med sin tradition till försvar för individens rätt till förkovran och kamp för människors rätt att uttrycka sig och skapa opinioner är en ny politik kring upphovsrätten nödvändig. Denna politik måste omsättas i handling. Därför måste Folkpartiet verka för att tillsätta en utredning för att modernisera lagstiftningen kring upphovsrätten på Internet.

D36. Universella skyldigheter att leverera information på Internet

Motionär: Karl-Erik Andersson, Västerås

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** Folkpartiet ska verka för att ett europeiskt system för universella skyldigheter och rättigheter för att få information på Internet som bl.a. tillåter fildelning och nya publika informationsverksamheter på Internet.

Motionen vill bejaka fildelning men att skaparen ska ha ersättning. En lösning som diskuterades i Information Society Forum redan på 90-talet var att operatörerna på telekom – marknaden får betala tic-avgift per transaktion på Internet som är lika för alla. Denna avgift används för att finansiera virtuella bibliotek på nätet där filer är tillgängliga fritt precis som på ett kommunalt bibliotek. Biblioteket i sin tur betalar avgift till skaparen av verket. Detaljerna i detta måste utvecklas men det är en gammal huvudidé experter i Information Society Forum på 90-talet. Det är bra att börja utreda detta igen i EU-parlament och Kommission

Internet har förändrat världsbilden och det samhälle vi lever i. Tyvärr har inte alla politiker hängt med. Därför måste nu politiken anpassas till den förändrade verkligheten som är en följd av det informationssamhälle som allt fler människor lever in. Lika självklart som man

läser en tidning ska man kunna läsa fritt på Internet. Ingen ska kunna utestängas från Internet. Fildelning är självklart för stora grupper av Internetanvändare

Alla operatörer och informationsproducenter på nätet bör åläggas via ett EU-direktiv att göra informationsinnehåll universellt tillgängligt (s.k. universella skyldigheter). Kostnaden för detta måste täckas solidariskt och alla ska ha råd att komma åt informationen oavsett plats eller inkomst. Detta kräver ny EU-lagstiftning. Alla myndigheter, organisationer och företag måste åläggas att göra sitt informationsinnehåll tillgängligt på ett universellt och likaberättigat sätt. Visst finns det information som måste skyddas av integritetsskäl, affärsskäl, förvarsskäl etc. Men huvudregeln är att allt informationsinnehåll ska vara tillgängligt för alla men att det finns vissa preciserade undantag.

Skyddet för upphovsrätt kan i vissa fall få se annorlunda ut än i dag. Utnyttjande av skapares/konstnärers intellektuella egendom ska alltid ersättas men på nya sätt. Nya kreativa lösningar måste släppas fram för hur dessa ersättningar ska se ut.

En växande skara Internetanvändare känner sig hotade av olika inskränkingsförslag för informationsanvändning. Detta måste vi politiker ändra på och möta den växande protestska-rans krav. Om man måste som i dag tillgripa starka rättsliga ingrepp mot fildelare är det ett bevis på att det gamla informationssamhället misslyckats och vi måste få en ny ordning som harmonierar med den nya teknikens sätt att fungera.

D37. Liberalare copyright

Motionär: Lars Åhman, Skellefteå

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** Folkpartiet verkar för att se över hur reglerna för copyright kan göras mer liberala och tidsrymden kortas

För copyright anser Folkpartiet i dag att dagens gräns är tillfredställande, en gräns som i allmänhet innebär en drygt 100-årig copyrighttid.

Bättre vore en återgång till det gamla systemet, där copyright gällde en bestämd tidsrymd från första utgivning. Exakt hur lång denna tidsrymd är varierar mellan olika länder, men kanske kan omkring 30 år från första utgivningsdatum vara rimligt.

Problemet med dagens system är att mycket av dagens kulturproduktion riskerar att förloras om inte copyrightinnehavarna ger ut den på nytt. Om upplagan är blygsam så är det inte omöjligt att alla utgivna exemplar kan ha gått förlorade innan copyrighttiden gått ut.

Ett annat problem är verk där det är svårt att avgöra vem som innehar rättigheterna. Det kan handla om s.k. abandonware, datorspel och datorprogram som getts ut av bolag som numera är nerlagda, uppköpta, satta i konkurs, delade etc. och där de företag som nu innehar rättigheterna till dessa är omedvetna om att de äger dem.

Jag återkommer därför med samma yrkande som till landsmötet 2007, men med stöd av en mer allmän debatt i samhället om problematiken.

D: Näringspolitik och företagande

Partistyrelsens yttrande

Inledning

Sverige behöver fler företagare, fler växande företag och fler företag som är framgångsrika på internationella marknader. Målet med en liberal näringspolitik handlar både om individen och om samhället. Vi vill möjliggöra för fler att själva forma sitt liv och sin vardag efter eget önskemål. Vi vill också att fler företag startar och växer för att vi på ett bra sätt ska klara försörjning och välbefinnande. Vilka företag som kommer att bli de växande och framgångsrika kan man aldrig veta i förväg, ju fler som prövar sina idéer, desto större sannolikhet att många lyckas.

Vid sidan av klimathotet finns två stora utmaningar att hantera, globaliseringen som ger oss stora möjligheter om vi klarar att rusta den svenska ekonomin och demografin, som kräver att fler måste jobba mer. På dessa utmaningar är en vässad entreprenörspolitik för kunskapsintensivt tillväxtföretagande viktiga delar av svaret.

Folkpartiet var mot denna bakgrund starkt drivande för inrättandet av Globaliseringsrådet efter maktskiftet. Verksamheten har letts av Lars Leijonborg och rådets slutrapport har nu kommit. Förslagen i Globaliseringsrådets slutrapport ligger på dessa områden helt i linje med vad som föreslagits i programmet ”Ett Sverige fyllt av entreprenörskap”.

Kunskapsintensivt och innovativt företagande, gynnsamma villkor för företag att växa, expandera, internationalisera är därför ledord i programmet, liksom att Sverige måste vara en attraktiv arena för lokalisering av såväl små som stora företag.

För att fler ska våga behöver vi skapa ett stabilt ramverk av rättigheter och skyldigheter och en bra balans mellan trygghet och risktagande. Det handlar om klara och tydliga regler, ett skattesystem som inte snedvrider och en offentlig sektor som stöttar där marknaden inte maktar med. Konkret handlar det om allt från hög kvalitet i våra utbildningar till riskvilligt kapital i de allra tidigaste skedena. Generellt handlar dock liberal näringspolitik snarare om att ta bort än att lägga till. Bort med krångliga regler, bort med snedvridande skatter, bort med offentlig verksamhet som konkurrerar med privat.

Företagande handlar om risktagande och vinster. Vi kan inte skydda företagare från dåliga affärer, konkurs eller tillfällig sjukdom, men vi kan erbjuda ett bättre trygghetssystem. Vi kan inte heller garantera vinster, men vi kan se till att företagen inte fräntas dem genom att verka för låga skatter och stark rättsäkerhet. En företagare ska känna sig trygg i sin förväntning om att själv få äta frukterna från det träd hon sår. Detta ska gälla vare sig man är filmmakare, medicinforskare eller driver en mödravårdscentral.

Om just detta handlar rapporten *Ett Sverige fyllt av entreprenörskap och företag*, som en programgrupp inom Folkpartiet arbetat fram under ledning av Karin Pilsäter och som här behandlas av partistyrelsen tillsammans med anslutande motioner.

Yttrande över programförslaget samt motionerna

Allmän entreprenörspolitik

Behovet av entreprenörer och företagare

Programpunkt 1–5 samt motion D1 och D2 yrkande 1–3

Sverige behöver fler företagare, fler växande och framgångsrika företag och fler företag som är framgångsrika på internationella marknader. Fler företagare är naturligtvis inget fristående, kvantitativt mål i sig. Ett mål är att fler människor kan forma sitt liv och sin vardag efter eget önskemål. Det är också ett viktigt samhällsmål att fler företag startar och växer för att vi på ett bra sätt ska klara försörjning och välbefinnande. Vilka företag som kommer att bli de växande och framgångsrika kan man aldrig veta i förväg, ju fler som prövar sina idéer, desto större sannolikhet att många lyckas.

Entreprenörskapsrapporten lyfter inledningsvis fram ett antal övergripande frågeställningar för ett stärkt entreprenörskap och företagande. Bland annat föreslås en samlad strategi med fokus på växande, innovativa företag (punkt 1). Vidare föreslås att vi ska ha som mål att rankas bäst vad gäller klimatet för innovativa företag (punkt 2) samt att näringspolitik och företagsfrämjande åtgärder systematiskt ska utvärderas (punkt 3). Slutligen föreslås att statens insatser bör renodlas och antalet överlappande aktörer minskas (punkt 4) samt att det måste bli lättare att hitta bland aktörer och myndigheter (punkt 5). Sverige saknar en samlad inriktning för en nationell entreprenörspolitik. Den omläggning av politiken som krävs på en lång rad delområden behöver ett samlat mål för att kunna realiseras. **Partistyrelsen föreslår därför att programgruppens förslag punkt 1–5 bifalls.**

I **motion D1** föreslås att Folkpartiet ska arbeta för att göra det enklare och mer lönsamt att driva företag, samt att synen på företagarna ska förändras. I motionens löpande text nämns också ett antal av de punkter i programmet som motionären särskilt vill instämma i alternativt kommentera. Ingen av dessa är formade som yrkanden, utan snarare en slags återkoppling. Bland annat nämns den snårskog av offentliga aktörer inom området, behovet av riskvilligt kapital och viken av att risktagande premieras. I **motion D2 yrkande 1–3** föreslås att entreprenörskapsrapporten får ett tillägg om att medborgarnas kunskap om ett växande näringslivs betydelse för allas vårt ekonomiska välbefinnande ska höjas (yrkande 1). Vidare föreslås att krav och pålagor från myndigheter som begränsar företagets möjlighet att visa vinst ska noga övervägas innan de införs (yrkande 2) samt att företagets frihet och möjlighet att agera när deras verksamhet måste anpassas till nya förutsättningar ska maximeras (yrkande 3). Yrkande 4 respektive 5 i motion D2 behandlas under rubriken ”Tillväxt och internationalisering”.

Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om att företagande ska vara enkelt, lönsamt och högt värderat i vårt samhälle. Detta är också en röd tråd som genomsyrat såväl arbetet med entreprenörskapsrapporten som arbetet i riksdagen tillsammans med övriga allianspartier. Detta har bland annat resulterat i ett omfattande arbete för att förenkla

det regelverk företagare möter, sänka skatter i den mån den offentliga ekonomin tillåter samt bidra till ökade kunskaper kring företagets betydelse för vår välfärd. Entreprenörskapsrapporten återkopplar till detta arbete, samt tar upp ytterligare ett antal områden där vi anser att regeringens arbete kan förbättras. **Partistyrelsen föreslår med detta att motion D1 och D2 yrkande 1, 2 och 3 kan anses besvarade.**

Attraktiva Sverige – ”Industripolitik 3.0” Programpunkt 6–13

För att Sverige ska vara en attraktiv plats att lokalisera verksamheter som har högt kunskapsinnehåll, bra intjäningsförmåga och attraktiva arbetstillfällen krävs ständig utveckling. Entreprenörskapsrapporten tar upp ett antal punkter för ett attraktivt Sverige.

Exempel på sådana frågor är eurons införande (punkt 13), gynnsamma förutsättningar för kunskapsintensiva verksamheter (punkt 6) och god utbildning från förskola till forskning (punkt 7) föreslås. Även att öppna upp för ökad konkurrens inom offentligt finansierad sektor (punkt 12) är en fråga som vi redan i dag arbetar med. Vidare föreslås att kapitalbeskattningen ses över (punkt 8), liksom åtgärder för att öka tillgången på riskvilligt kapital i tidiga investeringsskedan (punkt 9). När det gäller spetskompetens föreslås att det ska bli mer förmånligt för företag att satsa på forskning och utveckling, bland annat genom skatterabatter på forsknings-satsningar (punkt 10) och underlättad tillgång till kompetens genom till exempel reformerade expertskatteregler och högklassig spetsforskning (punkt 11).

Det svenska näringslivet har redan i hög grad påverkats av globaliseringen. Allt fler företag har blivit utländskt ägda och allt fler i Sverige jobbar i utländska företag. Det blir därmed ännu viktigare att Sverige kan konkurrera på egna meriter om att vara den plats där villkoren är bäst för kunskapsintensiv verksamhet inom olika sektorer. **Partistyrelsen föreslår därför att entreprenörskapsrapportens punkt 6–13 bifalls.**

Gynna kunskapsintensivt företagande

Programpunkt 14–18 och motion D3

Om vi ska kunna hålla en hög ekonomisk standard måste näringslivet i ökande grad ha en inriktning mot avancerade produkter som kan bära den höga lönenivå som är eftersträvsvärd. Förutsättningar för ett kunskapsdrivet företagande läggs inte minst genom standarden på vårt utbildningsväsende, allt från grundskolan till den avancerade akademiska nivån.

I entreprenörskapsrapporten ges förslag på hur forskning inom eller nära företagen kan stärkas. Bland annat föreslås en förstärkning av forskningsinstituterna (punkt 14) liksom av Vinnovas forskningsprogram för mindre företag; Forska & Väx (punkt 15) samt en FoU-skatterabatt för företag (punkt 16) – som också förekommer som ett exempel under punkt 10 i kapitlet Attraktiva Sverige – ”Industripolitik 3.0”. För att stärka de nya och mindre företagen föreslås fler teknikparker och inkubatorer (punkt 17) samt ett inrättande av ett SBIR-program (punkt 18). SBIR står för Small Business Innovation Research och innebär att myndigheter med forskningsanslag eller utvecklingsanslag ska låta en viss andel av budgeten gå till innovativ upphandling hos mindre företag.

Sverige ligger redan i dag väl till i de olika mätningar kring innovationskraft som görs. Sverige ligger i världstopp

vad avser andel av BNP som satsas på forskning och utveckling, men merparten av dessa satsningar sker i några få stora företag med Ericsson och Astra Zeneca i spetsen. Däremot är FoU-insatserna i mindre och medelstora företag relativt låga och mycket av upptäckter och kunskaper kommersialiseras aldrig, blir ingen innovation. Därför är insatser för att kapitalisera forskningen av yttersta vikt samt att stärka förutsättningarna för små och medelstora företags FoU-insatser och kommersialisering. **Partistyrelsen föreslår därför att rapportens punkt 14–18 bifalls.**

I motion D3 föreslås en nationell strategi för tjänsteinnovationer (yrkande 1) och inrättandet av en tjänstehub (yrkande 2), det vill säga ett nav eller en slags struktur för att kartlägga och tillgängliggöra forskning och kunskap. Argumentet som framförs är att svenska forsknings- och innovationspolicier i dag saknar strategier inom tjänsteområdet. Det gör området svåröverblickbart och fragmenterat.

Tjänster blir allt viktigare i svensk och global ekonomi. Produktion av tjänster blir också allt viktigare inom områden som inte är renodlade tjänstesektorer som till exempel basindustri. Tjänstesektorn är därför i allra högsta grad prioriterat området och ingår som en av regeringens tvärsektoriala strategiska satsningar. Just nu pågår också ett arbete inom departementet för att få större kunskap om tjänsteinnovation. Bland annat har man uppdragit den statliga myndigheten Tillväxtanalys (tidigare ITPS) att studera området, vilket resulterat i rapporten En innovationspolitik för tjänster. Förmodligen kommer regeringen att gå vidare med detta, men exakt hur det arbetet kommer att se ut vet vi i skrivande stund inte.

När det gäller att skapa en nationell nod så utgör Vinnova redan i dag en sådan när det gäller tjänsteforskning. I regleringsbrevet har regeringen uppdragit åt Vinnova att bidra till att stärka förutsättningarna för tjänsteinnovationer och bidra till att det skapas strukturer för utbyte av kunskap och erfarenheter inom detta område. Detta arbete har pågått sedan ett antal år tillbaka och det finns i dag både betydande kunskap och ett betydande nätverk i och kring myndigheten. Partistyrelsen instämmer med motionären att det är viktigt att stärka tjänsteforskningen och anser därmed att motionärens önskemål om ett nav för kartläggning och tillgängliggörande redan är under utveckling, liksom en nationell strategi. **Partistyrelsen anser därmed motion D3 besvarad.**

Mer kapital för innovation och tillväxt

Programpunkt 19–25 samt motion D4 yrkande 2–3, D5 yrkande 2–4, D6–D7

Tillgången till riskvilligt kapital upplevs ofta av nystartade företagare som ett hinder för att starta, växa och expandera. I grunden har de flesta för lite egna pengar och alltför få tillräckligt kapital. Sänkta inkomst- liksom kapitalinkomstskatter som gynnar sparande och återinvesteringar är därför viktigt för företagandet. Under mycket lång tid har skattesystemet gynnat institutionellt och utländskt ägande framför inhemskt och privat.

I entreprenörskapsrapporten föreslås ett antal skatteförändringar för att stärka tillgången på kapital bland annat sänkt kapitalinkomstskatt (punkt 19), riskkapitalavdrag (punkt 21) och uppskjuten reavinbetsbeskattning vid återinvestering i noterade bolag (punkt 22). För de allra tidigaste faserna föreslås ökat statligt utbud av riskkapital (punkt 20) samt att statlig finansiering ska läggas ut ”på entreprenad”

till privata aktörer såsom banker (punkt 24). Slutligen föreslås att möjligheten att låta enskilda pensionssparare placera de egna PPM-medlen direkt i noterade företag bör utredas (punkt 23) samt stärkta möjligheter att växa med egna pengar genom fri fondering upp till 5 miljoner kronor (punkt 25).

Att möjliggöra för företag att växa med egna pengar är viktigt. Många nya företagare är varken intresserade av eller intressanta för externa ägare, och enbart lånefinansiering är svårt. Det är därför av yttersta vikt att vi i så hög utsträckning vi kan underlättar dessa företagens tillgång till kapital genom gynnsamma regler och fungerande stödstrukturer. **Partistyrelsen föreslår därför att programgruppens förslag punkt 19–25 bifalls.**

I **motion D4 yrkande 2 och D5 yrkande 2–3** föreslås i ett antal punkter hur vi kan underlätta för noterade bolag. Inom området som rör kapitaltillgång föreslås skattelättnader om 20 procent för privatpersoner vid investeringar i noterade bolag, fonder liknande de brittiska EIS-fonderna samt förändrade fondregler så att upp till 50 procent av en fonds medel ska kunna investeras i noterade bolag. Argumenten som framförs berör bland annat den högre risk det innebär att investera i noterade bolag och att detta bör premieras. I **motion D4 yrkande 3 och D5 yrkande 4** begärs vidare att Folkpartiet ska verka för att motionärens förslag till regelförändringar införs omgående i skattesystemet.

Partistyrelsen håller med motionären om att investeringar i tidiga skeden bör premieras. Vi delar även analysen om att investeringar i noterade bolag innebär en mycket högre risk än investeringar i noterade, bland annat på grund av att aktierna inte lika lätt kan avyttras. Detta ligger också i fas med det i rapporten föreslagna riskkapitalavdraget (punkt 21). **Partistyrelsen föreslår därmed att motion D4 yrkande 2 kan anses besvarad.**

Även när det gäller EIS ligger motionärens synpunkter väl i linje med partistyrelsens intentioner, samtidigt som det inte får bli för krångligt. EIS (*Enterprise Investment Scheme*) är ett statligt stödprogram i Storbritannien som ger skattelättnader för investeringar som uppfyller ett antal villkor. Det finns för närvarande fem typer av skattelättnader: sänkt inkomstskatt, slopad kapitalvinst, förlustavdrag, befrielse från arvs-skatt samt uppskjuten reavinstskatt för den som återinvesterar i ett annat företag som uppfyller kraven inom programmet. Partistyrelsen håller med om intentionen att minska skattebördan för investeringar i högriskföretag. EIS är dock ett komplext system – på EIS Associations webbsida (www.eisa.org.uk) rekommenderas att kontakt med professionell konsult alltid tas.

Partistyrelsen anser att flera av de metoder som används i EIS är användbara och ligger helt i linje med flera av de förslag som framförs i entreprenörskapsrapporten. Även här föreslås sänkt kapitalinkomstskatt (punkt 19), riskkapitalavdrag (punkt 21) och möjlighet att skjuta upp reavinstbeskattningen vid återinvestering i noterade bolag (punkt 22). Arvsskatten har vi tillsammans med övriga allianspartier redan slopat – för alla typer av bolag. **Partistyrelsen föreslår därmed att motion D5 yrkande 2 kan anses besvarad.**

Möjligheten till ökat självbestämmande över sina premiepensionspengar, som tas upp både av programgruppen (punkt 23) och av motionären (motion D5 yrkande 3), är något partistyrelsen håller med om. Våra premiepensionspengar kan i dag enbart investeras i en av de cirka 800 fonder som PPM har godkänt. För godkännande krävs att fonden lever upp

till UCITS-direktivet (Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities). Därigenom behöver PPM inte själv granska utländska fonder som vill finnas tillgängliga för svenskt premiepensionssparande, det gör finansinspektionerna i respektive land. En UCIT-stämpel får en fond som lever upp till kraven för en svensk värdepappersfond. Det innebär till exempel att fonden investerar i värdepapper som finns noterade på en börs eller en auktoriserad marknadsplats alternativt är föremål för regelbunden handel vid någon annan reglerad marknad som är öppen för allmänheten samt godkänd av finansinspektionen. Den kan även investera i andra värdepapper, till exempel aktier i noterade bolag, men dock till högst 10 procent av fondens värde.

Programgruppens förslag (punkt 23) skulle ge innehavaren frihet att själv investera sitt premiepensionssparande direkt i noterade bolag. Innehavaren skulle därmed också kunna investera i specialfonder, det vill säga fonder med högre andel noterade bolag än värdepappersfonder. Därmed skulle den ändring av PPM:s listningsregler som föreslås i motion D5 inte behöva göras. Vad avser motionerna D4 yrkande 3 och D5 yrkande 4 vill partistyrelsen betona att landsmötesbeslut väger mycket tungt och är vägledande för partiets arbete fram till nästa landsmöte. Snabbheten i genomförandet av olika reformer måste dock avgöras i förhandlingar och med hänsyn till juridiska och ekonomiska omständigheter. **Partistyrelsen föreslår därmed att motion D4 yrkande 3 samt D5 yrkande 3 och 4 anses besvarade.**

I **motion D6** föreslås att företagen ska få fondera vinster för att behålla anställda under lågkonjunktur samt att partistyrelsen får i uppdrag att arbeta fram de tekniska detaljerna. Förslaget ligger till viss del i linje med programgruppens förslag om fri fondering upp till fem miljoner kronor (punkt 25). Redan i dag är det möjligt att fondera medel, dock enligt ett regelverk som inte alltid stämmer överens med mindre företags förutsättningar. Motivet för programgruppen har därför varit att stärka de mindre företagens möjligheter att växa med egna pengar. Partistyrelsen delar dock motionärens önskan om att underlätta för företag att behålla anställda under lågkonjunktur, vilket är en positiv bieffekt av programgruppens förslag om fri fondering upp till fem miljoner kronor. **Partistyrelsen föreslår därför att motion D6 anses besvarad.**

I **motion D7** föreslås möjlighet att söka små bidrag för mindre kostnader för den nya företagaren, såsom datorutrustning, kontorsmaterial och reklam.

Starta-eget-bidrag är ett aktivitetsstöd som motsvarar arbetslöshetsersättningen (dock lägst 320 kronor per dag) under högst sex månader, det vill säga en arbetsmarknadspolitisk åtgärd och inte ett allmänt startstöd. Stödet är företrädesvis till för arbetslösa, som har svårt att komma in på arbetsmarknaden men som har en affärsidé som förväntas kunna ge en varaktig sysselsättning. Med hjälp av detta stöd kan personer som uppbär arbetslöshetsersättning pröva sina vingar, utan att riskera sin ersättning. Pensionärer är i en annan situation då de får pension, oavsett om de driver företag eller inte.

Redan i dag finns det möjlighet att få små bidrag och lån i väldigt initiala skeden. Bland annat har Almi mikrolån på upp till 250 000 kronor. De finansierar dessutom både rådgivning och patentsökning för innovativa idéer. Almi är dock ett komplement till den privata marknaden, varför lån till exempelvis inköp av dator vanligtvis hänvisas till kundens vanliga bank.

Partistyrelsen har förståelse för motionärens önskan att underlätta för människor som vill starta nya företag, men vill samtidigt dels framhålla de möjligheter som redan i dag finns inom området, dels poängtera att huvudlinjen för ett bättre företagsklimat inte är fler och mer bidrag utan goda generella villkor. **Partistyrelsen föreslår därför att motion D7 avslås.**

Företagares trygghet

Programpunkt 26–31 samt motion D8–D12 och D5 yrkande 1

En företagare har i allmänhet en mera riskfylld och ansvarsfylld situation än den anställda. Risken för misstag och förlust finns, men också chansen till högre inkomster. Att vara företagare är inte likvärdigt med anställning och det leder därför tanken fel att försöka likställa villkoren på alla punkter. Det är den samlade balansen som behöver bli bättre. Programgruppen tar i ett antal punkter upp olika förslag för att uppnå detta.

Huvudproblemet vad gäller socialförsäkringarna gäller att en företagare dels helt enkelt har väldigt svårt att vara frånvarande oavsett om det är sjukdom eller föräldradedighet, dels att då företagaren är frånvarande är det ofta betydligt mer än den egna inkomsten som faller bort. Detta skiljer sig dessutom avsevärt från fall till fall. Socialförsäkringarna är i grunden ofta inte väl avpassade för en företagares försäkringsbehov. Inte desto mindre finns det en hel del som skulle kunna göras, vilket också har utretts och nu bereds i Regeringskansliet.

I programförslaget tas ett antal förslag upp. Bland annat föreslås att alla företagare ska kunna registrera sig som företagare i socialförsäkringen (punkt 26) samt att inkomstbegreppet bör baseras på tidigare inkomster (punkt 28). För nya företagare skulle det innebära tidigare inkomst av tjänst. Valmöjligheterna ska öka så att en företagare ska kunna välja upp till 360 karensdagar (punkt 27) och överlåta föräldrapenning för vård av barn även till tjänsteföretag (punkt 29). Slutligen föreslås ett förenklat aktiebolag med lägre krav på kapital (punkt 30) samt enklare skuldsanering (punkt 31).

Partistyrelsen delar programgruppens analys om att företagande handlar både om risktagande och om trygghet, både om lyckade affärsidéer och om risken att misslyckas. Vi kan inte på politisk väg eliminera risker och otrygghet, men vi ska ha en politik inom företagande och trygghetssystem som eftersträvar en bättre balans. **Partistyrelsen föreslår därför att entreprenörskaprapportens punkter 26–31 bifalls.**

Att området balans mellan risk och vinst engagerar märks inte minst på de många motioner som inkommit i ämnet. I **motion D8** föreslås att landsmötet verkar för att förbättra och utveckla småföretagares trygghetssystem. I **motion D9** föreslås i ett antal yrkanden förbättrat trygghetssystem för företagare, att landsmötet uttalar att småföretagares villkor måste förbättras samt att partistyrelsen verkar för ett buffertsystem för nyföretagare.

Partistyrelsens delar motionärernas intentioner och till stor del även de bakomliggande tankegångarna. Partistyrelsen anser också att det är i denna riktning programgruppens arbete har gått. Hela arbetet med kapitlet "Balans mellan risk och vinst" har cirkulerat kring dessa frågeställningar med intentionen att hitta en bra balans mellan frihet och trygghet, mellan kostnader för att ingå i socialförsäkringssystemet och den trygghet det ger. Särskilt viktigt är detta i nya växande

företag, med kort historik. Det har bland annat resulterat i förslaget att den sjukpenninggrundande inkomsten ska kunna baseras på tidigare inkomst av tjänst (punkt 28). När det gäller buffertsystem så handlar det om såväl sociala skyddsnät som möjligheter för företagarna att själva bygga upp buffertar till exempel med hjälp av fondering (se punkt 25). Partistyrelsen anser att det förslag programgruppen kommit med behandlar just de frågeställningar som tas upp i motionerna. **Partistyrelsen föreslår därför att motion D8 och D9 anses besvarade.**

I **motion D5 yrkande 1** föreslås att sjukförsäkringsavgifterna sänks med 30 procent för levebrödsföretag, i syfte att premiera riskerna att driva företag. I **motion D10** föreslås ett antal förändringar för ett trygghetssystem bättre anpassat för företagare. Bland annat föreslås att fåmansföretagare ges möjlighet att välja nivå för socialförsäkring (yrkande 1), att nyföretagare får möjlighet att behålla tidigare SGI (sjukpenninggrundande inkomst) under 36 månader (yrkande 2) och att Folkpartiet verkar för en ny utredning för att utarbeta ett särskilt trygghetssystem för yngre företagare (yrkande 3).

Flera av de förslag som motionärerna föreslår finns redan angivna i utredningen *Trygghetssystemen för företagare* (SOU 2008:89). Programgruppen vill att utredningens förslag ska genomföras och pekar i rapporten ut ett antal prioriterade frågor. De i utredningen föreslagna ändringarna kommer därför, i de fall de inte finns upptagna i programgruppens förslag, ändå att hanteras som i linje med programgruppens intention.

Partistyrelsen delar uppfattningen att sjukförsäkringsavgiften för företagare inte är i balans med de summor som företagare de facto kan få ut från sjukförsäkringssystemet samt att möjligheterna att välja nivå måste öka. Detta har påpekats i utredningen och programgruppen har bland annat lyft fram möjligheten att själv bestämma vad för sjukförsäkringsavgift respektive antal karensdagar som företagaren vill ha (punkt 27). Både programgruppen och den tidigare nämnda utredningen lyfter också fram möjligheten att få en sjukpenninggrundande inkomst baserad på tidigare inkomster (punkt 28). När det gäller unga företagare så lyfter den nu liggande utredningen också fram ett antal förslag som huvudsakligen påverkar dem, som inträdet i försäkringen, föräldraförsäkringens flexibilitet eller att föräldraförsäkringen vid vård av sjukt barn ska kunna överlåtas till ett tjänsteföretag (se även punkt 29). **Partistyrelsen anser därför att motion D5 yrkande 1 och D10 anses besvarade.**

I **motion D11** föreslås regler som gör det möjligt för personer som uppstår A-kassa, sjukpenning eller socialbidrag att under en begränsad period få starta ett företag utan att riskera att förlora sin ersättning. När det gäller möjligheten att driva företag samtidigt som sjukpenning uppstår, är partistyrelsen nöjd med det arbete som förs inom Försäkringskassan med att fokusera på arbetsförmåga. Partistyrelsen delar åsikten att viss arbetsförmåga självfallet ska kunna inbegripa företagande på samma sätt som en anställning. När det gäller a-kassa föreslår den statliga utredningen *Trygghetssystemen för företagare* att stöd inför start av näringsverksamhet ska ingå som en del i de arbetsmarknadspolitiska programmen. Slutligen när det gäller försörjningsstöd (socialbidrag) så har företagare redan i dag samma rättigheter som anställda och arbetslösa till en individuell prövning. Det innebär att en ansökan inte automatiskt kan avslås bara för att den sökande har ett företag. **Partistyrelsen föreslår därmed att motion D11 anses besvarad.**

I **motion D12** föreslås att Folkpartiet arbetar för regelförändringar som möjliggör säsongföretagande, så att ägaren under lågsäsong kan inneha en anställning med sedvanliga sociala och arbetsrättsliga förmåner. Ett argument som framförs är att regler som tvingar fram företagare att lägga ned företaget varje år är företagsfientligt.

Säsongföretagare som innehar anställning under lågsäsong och driver sitt företag under högsäsong åtnjuter på ett ungefär samma sociala och arbetsrättsliga förmåner som personer som är anställda respektive företagare. När det gäller a-kassa är den stora skillnaden att en företagare som blir arbetslös måste lägga sitt företag vilande. Bakgrunden till denna begränsning är att arbetslöshetsersättningen inte ska vara en inkomstutbytesform i mindre lönsamma företag. Undantaget är deltidsföretagare som kan visa att de klarar av att arbeta heltid och driva sitt företag vid sidan om. De behöver oftast inte lägga ned eller lägga sitt företag vilande bara för att de förlorat sitt jobb. Inte heller Försäkringskassan gör någon större skillnad på säsongföretagare som är anställd under lågsäsong jämfört med andra grupper. Företagaren lämnar uppgifter om varje inkomst för sig och vid sjukdom görs en sedvanlig bedömning av den förlorade arbetsinkomsten.

Partistyrelsen har förståelse för att reglerna när det gäller a-kassa ställer till problem för en säsongföretagare som skulle råka bli arbetslös under lågsäsong och därmed måste lägga sitt företag vilande fram till högsäsongen startar. Bakgrunden att arbetslöshetsersättningen inte ska vara en inkomstutbytesform i mindre lönsamma företag tycker partistyrelsen är rimlig. Arbetslöshetsförsäkringen ska vara en omställningsförsäkring. Däremot ställer sig partistyrelsen, liksom programgruppen, positiv till det förslag i utredningen *Trygghetssystemen för företagare* som går ut på att företagare som utgångspunkt ska anses arbetslös när det inte vidtas några åtgärder i företagarens näringsverksamhet. Ingen skillnad ska göras på om upphörandet är definitivt eller tillfälligt. Möjligheten till arbetslöshetsersättning under tillfälligt uppehåll i verksamheten begränsas alltså inte till ett tillfälle, utan utredningen föreslår att begränsningen i stället ligger i att regeln endast kan tillämpas om det förlutit minst fem år sedan näringsverksamheten återupptogs efter ett upphåll. Detta vore enligt partistyrelsen en välkommen förbättring jämfört med nuvarande regel. **Partistyrelsen anser därför att motion D12 anses besvarad.**

Partistyrelsens yrkanden

Partistyrelsen yrkar:

1. **att** programgruppens förslag punkt 1 bifalls
2. **att** programgruppens förslag punkt 2 bifalls
3. **att** programgruppens förslag punkt 3 bifalls
4. **att** programgruppens förslag punkt 4 bifalls
5. **att** programgruppens förslag punkt 5 bifalls
6. **att** motion D1 anses besvarad
7. **att** motion D2 yrkande 1 anses besvarat
8. **att** motion D2 yrkande 2 anses besvarat
9. **att** motion D2 yrkande 3 anses besvarat
10. **att** programgruppens förslag punkt 6 bifalls
11. **att** programgruppens förslag punkt 7 bifalls

12. **att** programgruppens förslag punkt 8 bifalls
13. **att** programgruppens förslag punkt 9 bifalls
14. **att** programgruppens förslag punkt 10 bifalls
15. **att** programgruppens förslag punkt 11 bifalls
16. **att** programgruppens förslag punkt 12 bifalls
17. **att** programgruppens förslag punkt 13 bifalls
18. **att** programgruppens förslag punkt 14 bifalls
19. **att** programgruppens förslag punkt 15 bifalls
20. **att** programgruppens förslag punkt 16 bifalls
21. **att** programgruppens förslag punkt 17 bifalls
22. **att** programgruppens förslag punkt 18 bifalls
23. **att** motion D3 anses besvarad
24. **att** programgruppens förslag punkt 19 bifalls
25. **att** programgruppens förslag punkt 20 bifalls
26. **att** programgruppens förslag punkt 21 bifalls
27. **att** programgruppens förslag punkt 22 bifalls
28. **att** programgruppens förslag punkt 23 bifalls
29. **att** programgruppens förslag punkt 24 bifalls
30. **att** programgruppens förslag punkt 25 bifalls
31. **att** motion D4 yrkande 2 anses besvarat
32. **att** motion D5 yrkande 2 anses besvarat
33. **att** motion D5 yrkande 3 anses besvarat
34. **att** motion D4 yrkande 3 anses besvarat
35. **att** motion D5 yrkande 4 anses besvarat
36. **att** motion D6 anses besvarad
37. **att** motion D7 avslås
38. **att** programgruppens förslag punkt 26 bifalls
39. **att** programgruppens förslag punkt 27 bifalls
40. **att** programgruppens förslag punkt 28 bifalls
41. **att** programgruppens förslag punkt 29 bifalls
42. **att** programgruppens förslag punkt 30 bifalls
43. **att** programgruppens förslag punkt 31 bifalls
44. **att** motion D8 anses besvarad
45. **att** motion D9 anses besvarad
46. **att** motion D5 yrkande 1 anses besvarad
47. **att** motion D10 anses besvarad
48. **att** motion D11 anses besvarad
49. **att** motion D12 anses besvarad

Ett skattesystem för tillväxt och företagsamhet

Programpunkt 32–39, skolpolitiska programmet punkt 1 och motionerna D13–D25 samt D4 yrkande 1 och D29 yrkande 2

För 20 år sedan genomfördes ”århundradets skattereform”. Sedan dess har mycket hänt. Den internationella konkurrensen kommer att kräva fortsatt sänkning av de skatter som drabbar företagsamheten. Det gäller både de skatter som

direkt belastar företagen, som t.ex. arbetsgivaravgifter, och skatter på enskilda individer. Ett samlat grepp över beskattningen behöver tas för ett skattesystem som gynnar jobb och företagande i en globaliserad värld.

Detta är också utgångspunkt i entreprenörskapsrapportens punkter för ett bättre skattesystem, det vill säga att det är dags för en ny stor skattereform (punkt 32) samt att villkoren för enskilda näringsidkare förbättras (punkt 37). Viktigt ur ett konkurrensperspektiv är att kostnaderna för personalen inte skiljer sig allt för mycket länder emellan. Programgruppen föreslår därför avskaffad värnskatt och sänkt statlig inkomstskatt (punkt 33) samt sänka arbetsgivaravgifter. I ett första steg föreslås en reduktion på arbetsgivaravgiften på 10 procentenheter för de första 300 000 kronorna i lönesumma (punkt 36).

Ett annat förslag som syftar till att underlätta på personalsidan är förändra skattevillkor för personaloptioner så att nyckelpersonal kan rekryteras i företagen till rimliga kostnader (punkt 38). Tillgången till kapital är essentiellt för nya och växande företag och därför föreslås sänkt kapitalbeskattning (punkt 34). Regelförenkling och sänkta skatter i kombination skulle bli resultatet av slopade fåmansbolsregler även kallat 3:12-regler (punkt 35). Slutligen föreslås ökad rättsäkerhet inom skatteområdet, bland annat genom att avskaffa skattetillegg, till exempel för periodiseringsfel samt att företrädaransvaret tas bort (punkt 39). Företrädaransvaret innebär i dag att företräddaren för en juridisk person blir direkt på förfallodagen personligt ansvarig för företagets alla skatter. Det ger ingen tidsfrist för att försöka rädda ett utsatt företag, en fråga som är högst aktuell under denna finanskris.

Partistyrelsen håller med programgruppen om att dessa förslag utgör de viktigaste i dagsläget. Det behövs en samlad översyn för att prioritera de långsiktigt viktigaste skattesänkningarna. Sverige behöver ett skattesystem som klarar globaliseringens utmaningar. Detta ligger också helt i linje med Globaliseringsrådets slutrapport, både förslaget om en ny samlad skattereform och inriktning och prioriteringar. **Partistyrelsen föreslår därför att programgruppens förslag 32–39 bifalls.**

Ett flertal motioner inom området skatter har kommit in, varav många handlar om arbetsgivaravgiften och momsen. Övriga motioner berör inkomstskatt, kommunal beskattningsrätt samt fåmansbolsreglerna. Ett antal motioner innehåller flera yrkanden varav några återfinns i denna text och andra i andra stycken. Det som behandlas här är dock enbart de yrkanden som omnämns.

I både **motion D13** och **motion D14** vill motionärerna införa en enhetlig momssats. I D13 yrkar motionären dessutom att landsmötet ska uttala att momsen ska preciseras till att vara 25 procent för alla varor och tjänster, samt breddas och utsatta grupper kompenseras.

Precis som båda motionärerna uttrycker så finns det viktiga praktiska och teoretiska fördelar med en enhetlig momsskattesats. Folkpartiet har sedan länge haft, och har alltså, den principiella hållningen att momssatsen bör vara enhetlig. I praktiken är det dock i dagsläget inte rimligt att lägga vårt partis politiska kraft på att driva denna tanke. EU har numera regler för momsskattesater och dessa är tänkta att i viss mån harmonisera beskattningen mellan länder och motverka stor och resursslukande gränshandel mellan medlemsländerna. Systemet består i huvudsak av tre olika moms nivåer och regler för i vilken momskategori som olika varor ska placeras.

Det finns uppenbara fördelar med att hålla sig till få moms-kategorier och till viss harmonisering mellan EU-länderna. Det är därför inte rimligt att motarbeta detta system, men däremot att motarbeta fler undantag och försöka avskaffa befintliga undantag i systemet. Sverige bör också undvika att införa fler nedsättningar av momsen för att gynna särskilda varor, oavsett om det är tillåtet enligt EU-reglerna eller ej. Inom ramen för en samlad skatteöversyn bör det också kunna ingå att göra momsen mer enhetlig än i dag.

Slutsatsen blir därför att för närvarande bör partiets kraft i skattepolitiken i första hand fokusera på frågor där framkomligheten bedöms som större, utan att partistyrelsen för den sakens skull tappar motionärernas långsiktiga mål ur sikte. **Motionerna D13 och D14 bör med detta anses besvarade.**

I **motion D15** yrkar motionären att skattesystemet bör göras om så att alla inkomster belastas med samma procentuella skatteeffekt, och motionären vill att ett stycke om detta ska skrivas in i entreprenörsprogrammet.

Partistyrelsen delar motionärens åsikt om att skattesystemet i dagsläget är komplext och inte är generellt utformat i så stor utsträckning som man kan önska. Därför står det också i punkt 32 i entreprenörsprogrammet att en ny stor skattereform bör genomföras för att ta ett samlat grepp och se över skattesystemet. En sådan översyn bör ske med avstamp i det arbete som genomförts inom ramen för Globaliseringsrådet och de utmaningar som där identifierats. Grundprincipen bör vara likformighet och generella skatteregler, men det kan också finnas andra principer att beakta som gör att total likformighet mellan till exempel olika inkomster inte kan, eller bör, uppnås.

Partistyrelsen anser att en framtida skattereform bör innehålla förändringar kring kapitalinkomstbeskattning och inte minst i beskattning av fåmansbolag, för att gynna risktagande och entreprenörskap såsom motionären förespråkar. **Partistyrelsen föreslår därmed att motion D15 bör anses besvarad.**

I **motion D16** argumenterar motionären för att avdragsrätten för ränteinkomster successivt fasas ut och beskattningen av inkomsträntor i samma takt också tas bort. Motionären motiverar de föreslagna ändringarna med att Folkpartiet genom decennierna kombinerat en omsorg om medmänniskors trygghet med stimulans av välbildande krafter och att det nu behövs tas ytterligare ett steg i denna riktning, genom att skatten på räntor och motsvarande intäkter samt avdragsrätten för räntor avskaffas. Motionären inser svårigheterna med att genomföra dessa förändringar och anser att ett sådant förslag behöver införas successivt under en lång tidsperiod så att alla kan anpassa sig till de nya reglerna.

Ett avskaffande av beskattningen av räntor och motsvarande intäkter skulle göra sådana investeringar mer gynnade jämfört med till exempel sparande i aktier, fastigheter och annat realkapital, vilket skulle få negativa konsekvenser för företagets tillgång till riskvilligt kapital. Förslaget skulle även leda till introduktion av en ny skevhet i skattesystemet mellan olika slags kapitalinkomster, vilket inte är önskvärt. (I praktiken är det omöjligt att binda upp skattepolitiken för en så lång tidsperiod som fram till 2040, som motionären föreslår.)

Däremot förespråkar partistyrelsen en successiv och generell sänkning av kapitalinkomstbeskattningen så att den är internationellt konkurrenskraftig, vilket innebär sänkt skatt på ränteinkomster och minskat värde av ränteavdrag. Även de fördelningspolitiska effekterna behöver beaktas. **Motion D16 föreslås därmed avslås.**

Motionerna D17, D18, D19, D20, D21, D23 och D29 yrkande 2 yrkar på sänkningar av arbetsgivaravgifterna. **I motionerna D17, D18 och D19** yrkar motionärerna att de svenska arbetsgivaravgifterna bör sänkas till att motsvara genomsnittlig EU-nivå, som enligt motionärerna ligger på 18 procent. Sänkningen motiveras med att det skulle ge ökad sysselsättning och konkurrensförmåga. **Motion D20** argumenterar för att arbetsgivaravgiften ska sänkas så att den är 10 procent för den första anställda och därefter gradvis höjs till och med den nionde anställda för vilken arbetsgivaren får betala full arbetsgivaravgift. **I motion D21** vill motionären att arbetsgivaravgiften ska tas bort för nystartade företag under företagets första år. Motionären anser att många företag idag aldrig får möjlighet att utvecklas och expandera i den utsträckning som de borde och att finansieringsproblem och höga skatter skapar svårigheter för många företag.

Alliansen har redan genomfört flera sänkningar av arbetsgivaravgiften. Den 1 januari 2009 sänktes arbetsgivaravgiften generellt med en procentenhet, ett skattebortfall på ca 7 miljarder kronor. Ett antal riktade sänkningar av arbetsgivaravgiften har också genomförts. Arbetsgivaravgiften för unga mellan 18 och 24 år har halverats. För personer som varit borta från arbetsmarknaden en längre tid sänks arbetsgivaravgiften också under en viss period. Samtidigt har rabatten på 5 procentenheter på lönesumma upp till 852 000 kronor tagits bort.

Arbetsgivaravgiften är avsedd att vara främsta finansieringskälla till de allmänna trygghetssystemen, såsom pensioner, sjukförsäkring, föräldraförsäkring m.m. Försäkringsmässigheten i systemet är dock bristande eftersom det inte finns något fullständigt samband mellan avgift och förmån. Allra tydligast är detta vad gäller den allmänna löneavgiften samt de arbetsgivaravgifter som tas ut över inkomsttaket vid 7,5 basbelopp. Folkpartiets principiella hållning är att arbetsgivaravgifterna ska vara försäkringsavgifter, vilket också framförs i entreprenörskapsprogrammet.

Motion D19 argumenterar för att de svenska arbetsgivaravgifterna bör sänkas från dagens nivå på drygt 30 procent ner till genomsnittet på EU-nivå på 18 procent. Det är dock svårt att jämföra arbetsgivaravgifter mellan länder eftersom de ofta har olika utformning. Vad som betalas av den enskilde och av arbetsgivaren skiljer sig åt. Dessutom är det snarare intressant för samhällsekonomin och företagssektorn att se till det totala skattetrycket på arbetsinkomster, dvs. både arbetsgivaravgifter och inkomstskatter, samt vilka förmåner (fri sjukvård, skola, omsorg, etc.) som landet i fråga erbjuder skattebetalarna, än enbart på nivån på arbetsgivaravgifterna. Likaså måste grundläggande systemskillnader i form av lagstadgade och avtalade försäkringsförmåner jämföras.

OECD publicerar varje år en internationell jämförelse av arbetsgivaravgifter. Genomgången 2008 täckte 19 av 27 EU-medlemsländer. I den genomgången har 11 medlemsländer en högre arbetsgivaravgift än Sverige, medan bara 7 har en lägre. Den genomsnittliga arbetsgivaravgiften för de EU-länder som täcks av genomgången är en bra bit över 18 procent.

Förutom osäkerheten om hur den genomsnittliga arbetsgivaravgiften inom EU ska beräknas, så skulle en sänkning från 31,4 procent till 18 procent innebära ett stort skatteintäktsbortfall på 90-100 miljarder kronor. Motionärerna anser att förslaget ska genomföras successivt under en period på fem år. Motionärerna anser att samhällsnyttan av sänkningen

överstiger den kostnad som uppstår. Partistyrelsen ser inte att fakta talar för detta.

Traditionellt sett har forskning visat att effekterna av en generell sänkning av arbetsgivaravgifterna efter en tid i stort sett helt och hållet övergått i ökade lönekostnader. Det gör att sänkta arbetsgivaravgifter då på lite sikt inte leder till fler jobb, utan i stället till högre lönenivåer.

Idag har arbetsmarknaden, både i Sverige och i våra konkurrentländer, delvis förändrats. Dels är den internationella konkurrensen avsevärt skarpare, en betydligt större del av ekonomin är direkt eller indirekt utsatt för internationell konkurrens och arbetslösheten är generellt högre. Dessutom har lönebildningen blivit mer decentraliserad. Det talar för att sänkta arbetsgivaravgifter inte längre leder till ett fullt så starkt tryck uppåt på lönerna.

Riktade arbetsgivaravgiftssänkningar regionalt eller för mindre delar av lönesumman fungerar något annorlunda. Så visar t ex studier av regionala nedsättningar att ungefär 25 procent av sådana sänkningar fallit ut som höjda löner, vilket indikerar att sänkningarna verkligen lett till lägre kostnader för företagen och har varit positivt för nyföretagandet. Sysselsättningseffekterna har dock varit små.

En generell sänkning av arbetsgivaravgiften skulle alltså visserligen kunna ha positiva effekter för företagen på kort sikt, medan de positiva effekterna för företagen på medelfristig och längre sikt till stor del kan väntas ätas upp av högre löneökningar och inte ge varaktiga öknings av jobben. En skattesänkning i den storleksordning som flera motionärer önskar är dessutom orealistisk att prioritera ens på längre sikt. I det rådande ekonomiska läget, med lågkonjunktur och underskott i de offentliga finanserna, anser partistyrelsen inte att en generell sänkning av arbetsgivaravgiften är prioriterad, även om rent principiellt arbetsgivaravgifterna enbart bör vara försäkringsavgifter såsom anförs i entreprenörskapsprogrammet. **Partistyrelsen föreslår därmed att motion D17, D18, D19 och D29 yrkande 2 anses besvarade.**

Förutom ovan nämnda synpunkter finns ytterligare nackdelar med att komplicera skattesystemet genom att införa ännu fler nivåer på arbetsgivaravgiften såsom föreslås i **D20**, eller för viss tid som föreslås i **D21**. Det bidrar till resursslukande ansträngningar för att gå runt reglerna och till gränsdragningsproblem. Likaså sker konkurrensnedvridningar mellan företag av olika storlek och riskerar leda till mindre optimala företagsorganisationer av skatteskal. **Partistyrelsen föreslår därmed att motion D20 ska anses besvarad.**

I entreprenörskapsprogrammet föreslås att arbetsgivaravgiften sänks med 10 procentenheter på en lönesumma upp till 300 000 kronor. Det innebär ett skattebortfall på ca 7 miljarder kronor netto. Denna förändring av arbetsgivaravgiften (punkt 36) tar främst sin utgångspunkt i det faktum att tröskelkostnaden för att börja anställa överhuvudtaget är mycket hög, varav statliga regleringar utgör en stor del av denna kostnad i företaget vilket motiverar en rejäl rabatt på avgiften för den första lönesumman. Detta är också en mer realistisk storlek på skattesänkning än de som finns föreslagna i flera av motionerna, särskilt i ljuset av att de även finns andra skattesänkningar som är prioriterade för att stärka företagsklimatet. Även egenavgifterna, den arbetsgivaravgift som betalas på inkomsten i enskild firma, bör sänkas.

Partistyrelsen instämmer med motion **D21** att det finns behov av att skapa bättre tillgång på riskkapital för entreprenöriella företag och att skattebördan på alla skattesubjekt i

Sverige – inklusive företag – gradvis kan behöva sänkas för att Sverige bland annat ska behålla sin konkurrenskraft på skatteområdet. Den föreslagna sänkningen av arbetsgivaravgiften är dock inte den mest effektiva skatteåtgärden för att förbättra företagsklimatet, utan riskerar leda till ineffektiva organisationer och omregistrering av verksamhet. Partistyrelsen avvisar därför förslaget. I stället föreslås andra skattesänkningar som gynnar tillgång till riskkapital och entreprenörskap. Det bör tas ett helhetsgrepp på skattefrågorna för företag och det kan göras i en skattereform, såsom föreslås i entreprenörskapsprogrammets punkt 32. **Partistyrelsen föreslår därmed att motion D21 ska anses besvarad.**

I **motion D22** föreslås en lag om obligatoriska lönebesked till anställda där inbetalda arbetsgivaravgifter framgår. Motivet som anges är löntagares omedvetenhet kring den totala lönekostnaden som arbetsgivarna ha.

Partistyrelsen kan förstå viljan att belysa de totala skattekostnaderna, men vill samtidigt inte lägga mer regelbörda på företagen, i form av ny lagstiftning. Det står i dag varje arbetsgivare fritt att på lönebeskedet ange hur mycket arbetsgivaravgift som betalats, och många administrationsprogram innehåller denna funktion. I detta sammanhang kan noteras att Folkpartiets riksorganisation redan i dag redovisar det totala skatteuttaget och att vi även driver denna fråga i flera kommuner. Andra arbetsgivare kan uppmuntras att göra det samma, men tvång och lag ska inte användas. **Partistyrelsen föreslår därför att motion D22 avslås.**

I **motion D23** föreslås att Folkpartiet liberalerna ska verka för att uppdragsgivaren till god man blir befriad från skyldighet att betala arbetsgivaravgift alternativt får en reduktion av densamma.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att det är bra att den som är svag eller utsatt har möjlighet att få en god man för att stärka individens ställning i samhället. Uppdraget som god man har tidigare ofta varit ett förtroendeuppdrag, men i dagsläget finns det flera goda män som har det mer eller mindre som yrke.

Partistyrelsen anser att det system som vi har med arbetsgivaravgifter ska gälla generellt. Uppdraget som god man är behjärtansvärt men det innebär inte att det därmed skulle vara ett skäl för att göra ett undantag i systemet med arbetsgivaravgifter för att på så sätt hålla nere kostnaderna för den som behöver en god man. Andra former för stöd får i så fall utformas. **Partistyrelsen föreslår med detta att motion D23 avslås.**

Det har även kommit in en mängd motioner som berör andra skatter än arbetsgivaravgiften och moms. I **motion D24** vill motionären att ett tillägg görs i entreprenörskapsprogrammet om att kommunernas beskattningsrätt bör tas bort. Som argument anförs att rapporten redan förespråkar sänkt inkomstskatt och att slopad kommunalskatt skulle göras det mer lönsamt att arbeta.

Givetvis vore det angeläget att kraftigt sänka inkomstskatterna men att slopa kommunalskatten är inte ett tänkbart alternativ, då huvuddelen av kommunerna och landstingens verksamhet finansieras den vägen. Prognosen för kommunernas skatteintäkter angavs i 2009 års ekonomiska vårproposition till 510 miljarder kronor. Statsbidragen beräknades till 117 miljarder kronor. Att i stället överföra beskattningsrätten helt till staten, och finansiera den kommunala verksamheten med statsbidrag anser inte partistyrelsen är aktuellt. **Partistyrelsen anser därför att motion D24 bör avslås.**

I **motion D4 yrkande 1** föreslås att fåmansbolagsreglerna, de så kallade 3:12-reglerna slopas. Detta är också något som föreslås i entreprenörskapsrapporten (punkt 35). **Partistyrelsen anser därmed att motion D4 yrkande 1 bör anses besvarad.**

I **motion D25** föreslås en förändring i den skolpolitiska rapporten "Dags att sikta ännu högre". Eftersom frågan rör skatter ligger den under denna rubrik och inte under utbildningsfrågor. Motionärens förslår en ändring i det skolpolitiska programmet. I dag lyder punkt nummer ett: "Utbildning ska löna sig. Straffskatten på utbildning – värnskatten – måste därför avskaffas. Möjligheten till livslångt lärande bör dessutom stärkas med individuella kompetenskonton, där människor skattemässigt fördelaktigt ska kunna spara för att finansiera senare studier." Motionären föreslår att mening nummer två i stället ändras till "Straffskatten på utbildning – den statliga inkomstskatten – måste därför kraftigt sänkas för att på sikt avskaffas." Argumentet är att ett avskaffande av värnskatten främst gynnar höginkomsttagare och att fokus i stället borde vara på statsskatten, för att gynna bredare grupper.

Med statlig inkomstskatt menas den skatt på 20 procent som betalas för den del av den taxerade inkomsten som överstiger 367 800 kronor, och med värnskatt avses den extra inkomstskatt på 5 procent för inkomster över 526 200 kronor (år 2009). Detta sammantaget med kommunalskatten ger en marginalskatt på drygt 55 procent. Partistyrelsen håller med motionären om att hela den statliga inkomstskatten, inte bara värnskatten, utgör en skatt på utbildning. Principen om "hälften kvar" – att den enskilde efter skatt alltid ska behålla minst hälften av en inkomstökning – är en grundbult i Folkpartiets skattepolitik och var också ett bärande element i den stora skattereformen 1990.

Men ett rent slopande av den tycker partistyrelsen vore att gå för långt även om partistyrelsen vill se en "plattare" inkomstskatt än i dag (se avsnittet om skattereform). Partistyrelsen föreslår därför en alternativ formulering: "Den statliga inkomstskatten bör därför sänkas och värnskatten – straffskatt på utbildning – tas bort." **Partistyrelsen föreslår därför att motion D25 avslås och att partistyrelsens nya formulering ersätter mening 2 i punkt 1 i den skolpolitiska rapporten.**

Partistyrelsens yrkanden

Partistyrelsen yrkar:

1. **att** programgruppens förslag punkt 32 bifalls
2. **att** programgruppens förslag punkt 33 bifalls
3. **att** programgruppens förslag punkt 34 bifalls
4. **att** programgruppens förslag punkt 35 bifalls
5. **att** programgruppens förslag punkt 36 bifalls
6. **att** programgruppens förslag punkt 37 bifalls
7. **att** programgruppens förslag punkt 38 bifalls
8. **att** programgruppens förslag punkt 39 bifalls
9. **att** motion D13 anses besvarad
10. **att** motion D14 anses besvarad
11. **att** motion D15 anses besvarad
12. **att** motion D16 avslås
13. **att** motion D17 anses besvarad

14. **att** motion D18 anses besvarad
15. **att** motion D19 anses besvarad
16. **att** motion D29 yrkande 2 anses besvarad
17. **att** motion D20 anses besvarad
18. **att** motion D21 anses besvarad
19. **att** motion D22 avslås
20. **att** motion D23 avslås
21. **att** motion D24 avslås
22. **att** motion D4 yrkande 1 anses besvarad
23. **att** motion D25 avslås
24. **att** punkt 1 i den skolpolitiska rapporten "Dags att sikta ännu högre" ges lydelsen:
"1. Utbildning ska löna sig. Den statliga inkomstskatten bör därför sänkas och värnskatten – straffskatt på utbildning – tas bort. Möjligheten till livslångt lärande bör dessutom stärkas med individuella kompetenskonton, där människor skattemässigt fördelaktigt ska kunna spara för att finansiera senare studier."

Konkurrens, regelförenklingar, utbildning för entreprenörskap m.m.

Tillväxt och internationalisering

Programpunkt 40–43 samt motion D26 och D2 yrkande 4–5

Partistyrelsen anser att den globala ekonomiska krisen som vi nu upplever tydligt visar på hur beroende Sverige är av omvärlden. Samtidigt är exportindustrin oerhört viktig för tillväxt och välbefinnande i Sverige. Sverige, som en utpräglad kunskapsnation, har goda förutsättningar att dra nytta av de möjligheter som internationaliseringen medför. Globaliseringsrådets slutrapport *Bortom krisen. Om ett framgångsrikt Sverige i den nya globala ekonomin* belyser också bland annat dessa frågor på ett intressant sätt.

Programgruppens rapport kopplar ihop just företagande och entreprenörskap med tillväxt och internationalisering. Exempelvis är företaget som verkar på den internationella marknaden ofta mer produktiva, samtidigt som de får tillgång till en större marknad och kan växa.

I (punkt 40) står följaktligen att internationellt företagande ska uppmuntras och att Sverige ska strida för frihandeln i internationella organisationer. Partistyrelsen noterar att den ekonomiska krisen har medfört nya utmaningar. Det finns tydligare tecken på protektionism runt om i världen. Därför är det i nuläget synnerligen viktigt med en svensk frihandelsinriktad hållning, enligt partistyrelsen. Regeringen har också vidtagit en rad åtgärder för att motverka krisens negativa effekter. Ett exempel är att tillskottet på 3 miljarder kronor till Svensk Exportkredit inneburit att utlåningskapaciteten ökat vilket är betydelsefullt för exportföretagen.

Partistyrelsen menar att verksamheten för att stödja just de mindre och medelstora exportföretagen behöver stärkas. Det rör sig om information, rådgivning och annan verksamhet utomlands. Det utvecklas också i rapporten som föreslår en rad angelägna insatser nämligen att förstärka Exportrådets

och Svensk Exportkredits m.fl. möjligheter till stöd för att öka de mindre företagens internationalisering (punkt 41), att fortsätta insatser för att få företag att etablera sig i Sverige ska genomföras (punkt 42), och att en förenkling, breddning och förlängning av exportskatten ska införas, för att underlätta rekrytering av spetskompetens (punkt 43). **Partistyrelsen föreslår att programgruppens förslag punkterna 40–43 bifalls.**

I **motion D26** menar motionären att rapportens förslag bör bedömas ur företagarnas perspektiv. Motionären menar att viktiga aspekter i sammanhanget är vilka aktörer som på ett trovärdigt och effektivt sätt kan stödja företagen, själva utformningen av stödet, och slutligen vad som krävs för ökad internationalisering där erfarenhetsuppbyggnad tas upp som en hörnsten.

Motionären tar upp två förslag till landsmötesbeslut: Det första förslaget (yrkande 1) är att texten i femte stycket under *Tillväxt och internationalisering*, andra meningen kompletteras till att lyda: "För de mindre och medelstora företagen behövs, förutom en infrastruktur av information och rådgivning om export och annan verksamhet utomlands, en medveten uppbyggnad av exportkompetens i det enskilda företaget genom insatser av olika kompetenta aktörer såsom enskilda rådgivare, konsulter och näringslivets egna organisationer. Denna kompetensuppbyggnad behöver stödjas. Stödet bör ges så nära företagen som möjligt, helst direkt till dem i form av konsultcheckar med ett minimum av byråkrati och utan att någon enskild stödjande organisation särskilt gynnas." Meningen "Denna verksamhet behöver stärkas, bland annat inom ramen för Exportrådet" utgår.

Det andra förslaget (yrkande 2) är att punkt 41 ska lyda: Stärk de mindre och medelstora företagens möjligheter till internationalisering genom att kanalisera visst stöd till företagen, så att de kan välja att anlita kompetent stöd genom konsulter, enskilda rådgivare, näringslivets organisationer såsom Handelskammare, Företagarna, m.fl. samt Exportrådet. Stärk även Svensk Exportkredits och Swedfunds möjligheter att finansiera aktiviteter i inom internationalisering, export och utlandsetablering.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att kompetensuppbyggnad i de mindre och medelstora exportföretagen är viktigt och behöver stödjas. Här kan rådgivning och information från olika aktörer spela en roll. Partistyrelsen håller också med om att det är viktigt att utforma stödet på ett bra sätt, likaså att det bra om företagen kan välja mellan flera kompetenta aktörer på området. Programgruppen har också som en programpunkt (41) att stärka möjligheterna att ge stöd för Exportrådet, Svensk Exportkredit med flera. Dessutom pågår för närvarande en översyn inom Regeringskansliet om statliga rådgivningsinsatser till företag som tangerar flera av de frågor motionären är inne på. **Partistyrelsen föreslår därför att motion D26 anses besvarad.**

I **motion D2 yrkande 4–5** yrkas att landsmötet antar några punkter som tillägg till programgruppens text om internationalisering och tillväxt (övriga yrkanden behandlas under stycket "Behovet av entreprenörer och företagare"). I yrkande 4 föreslås att särskilt exportindustrins krav och utvecklingsmöjligheter vid övergripande politiska beslut vars konsekvenser påverkar Sverige under många år framåt ska beaktas. Partistyrelsens uppfattning är att det som motionären tar upp i yrkande 4 är betydelsefulla utgångspunkter och därför redan i nuläget finns med när politiken utformas,

men att de också måste vägas mot andra intressen. I yrkande 5 vill motionären införa en ny punkt 40 som följer. Exporten av varor och tjänster har en avgörande betydelse för välståndet i vissa länder. Sverige är ett av dessa. Vi ska därför uppmuntra internationellt företagande och strida för frihandel i internationella organisationer.

Partistyrelsen håller helt med motionären om att exporten av varor och tjänster är centralt för vårt välbefinnande. Detta är emellertid något som redan finns som utgångspunkter både i föreliggande rapport och Folkpartiets politik sedan tidigare. Däremot är förslagspunkterna utformade som operativa förslag, inte utgångspunkter för politiken. **Partistyrelsen föreslår därmed att motion D2 yrkande 4 och 5 anses besvarade.**

Konkurrens

Programpunkt 44–50 samt motion D27–D28

Konkurrens kan enligt partistyrelsens mening innebära lägre priser, men också bidra till mer innovation och utveckling. Detta där den viktiga dynamiska effekten av ökad konkurrens och mångfald. Genom att svenska företag utsätts för konkurrens och tvingas till effektivisering och utveckling ökar även företagens förutsättningar att hävda sig på en global marknad. Ett område som partistyrelsen särskilt vill sätta ljuset på är de offentligt finansierade välfärdstjänsterna. Även om det skett öppningar på senare år är konkurrensen fortfarande svag. Partistyrelsen vill understryka att ökad konkurrens inom välfärdssektorn inte har som primärt syfte att pressa priserna, utan att öka mångfalden, kvalitén och valfriheten. Ökad konkurrens kan här uppnås genom offentliga upphandlingar av tjänster, men det ger inte den enskilda individen mer valfrihet. Partistyrelsen vill peka på att ett annat bra sätt att öka konkurrensen är att införa valfrihetssystem. Exempel är de nya lagarna om valfrihetssystem (LOV) och vårdval i primärvården. Enligt punkt 44 i rapporten vill programgruppen ha ökad konkurrens genom fler producenter av offentligt finansierade tjänster. **Partistyrelsen föreslår att programgruppens förslag punkt 44 bifalls.**

I **motion D27** vill motionären att Folkpartiet ska verka för att införa lagstadgad lokal utmaningsrätt i Sverige. Utmaningsrätt innebär att företag och kommunalt anställda ges möjlighet att lämna in en ansökan om att ta över en kommunal verksamhet. Nämnden är då skyldig att pröva utmaningen och om den godkänns så ska verksamheten upphandlas och läggas ut på entreprenad.

Partistyrelsen delar helt motionärens syn att i synnerhet små företag kan stimuleras genom att offentlig verksamhet läggs ut på entreprenad, och att det är ett stort problem att just kommuner och landsting konkurrerar ut företag.

Partistyrelsen vet att utmaningsrätt är en kontroversiell och svår fråga. Partistyrelsen delar motionärens ambition att öka konkurrensen i offentlig sektor. I det här fallet ska det vägas mot att det är en ganska långtgående åtgärd att lagstifta om att kommuner måste införa utmaningsrätt.

Just frågan om lagstadgad utmaningsrätt diskuterades livligt på landsmötet 2005. I det tillväxtprogram som landsmötet antog finns en punkt som lyder "Kommuner och landsting bör införa en utmaningsrätt". Sälunda har Folkpartiet redan

som en utgångspunkt att utmaningsrätt är ett viktigt verktyg för att öka konkurrensen. Partistyrelsen ser också positivt på att kommuner införa utmaningsrätt. Enligt Svenskt Näringsliv har i dagsläget 22 kommuner infört utmaningsrätt och flera andra kommuner diskuterar att införa utmaningsrätt. Partistyrelsen instämmer därmed med motionären att utmaningsrätt kan vara ett viktigt led i att öka konkurrensen i offentliga sektorn. Partistyrelsen gör emellertid bedömningen att utmaningsrätten tycks vara på frammarsch och att vi inte bör lagstifta om att göra det obligatoriskt med utmaningsrätt, därför att partistyrelsen värderar det kommunala självstyret. **Partistyrelsen föreslår att landsmötet uttalar: "För att öka konkurrensen inom offentligt finansierade tjänster bör lokal utmaningsrätt införas på kommunal nivå." Med detta föreslås att motion D27 anses besvarad.**

I **motion D28** vill motionären att Folkpartiet i partiprogram ska verka för en skärpning av konkurrenslagstiftningen med tydliga gränser för vilka typer av verksamheter som kan bedrivas av bolag där statliga anslag ingår som finansiering. Partistyrelsen delar helt och hållet motionärens uppfattning att konkurrens ska ske på lika villkor och att offentliga aktörer inte ska snedvrیدا konkurrensen på marknaden. Detta framför också programgruppen i **punkt 45** som lyder: Stoppa statliga och kommunala myndigheters näringsverksamhet som snedvrider konkurrensen. Inför lag om konfliktlösning mellan privat och offentlig säljverksamhet.

Enligt partistyrelsens mening är det viktigt med verktyg för att komma åt sådan konkurrensnedvrیدning. Folkpartiet har också tillsammans med övriga allianspartier verkat för att införa lagstiftning som motverkar konkurrensnedvrیدning. Regeringen planerar följaktligen att lagstifta om konfliktlösning vid offentlig säljverksamhet. Lagändringen innebär att det ska bli möjligt att pröva och ingripa mot konkurrensnedvrیدningar som kan uppstå när kommun, stat eller landsting säljer varor och tjänster på marknaden. På den statliga sidan kan regeln exempelvis tillämpas om statliga myndigheter snedvrider konkurrensen på marknaden. Enligt planeringen ska lagändringen träda i kraft den 1 januari 2010. I motion D28 lyfter motionären fram ett exempel där en stiftelse som får statliga anslag har konkurrerat med privata aktörer. Här är det snarare bidraget som sådant i så fall som bör angripas. Det bör lösas genom att statliga bidrag endast utgår för verksamhet som man specifikt ser samhälleliga skäl till att subventionera. **Partistyrelsen föreslår att programgruppens förslag punkt 45 bifalls samt att motion D28 anses besvarad.**

På många marknader i Sverige är konkurrensen god. Ett stort antal reformer har genomförts i Sverige och andra länder i Europa under de senaste 10–20 åren som medfört att olika marknader har öppnats för konkurrens. En ökad internationalisering av den svenska ekonomin har också bidragit till att den svenska prisnivån pressats nedåt. Detta är enligt partistyrelsen positivt. Det finns dock områden där konkurrensen är bristande. Enligt Konkurrensverkets bedömning är marknadskoncentrationen alltför hög i Sverige. Flera näringsgrenar kännetecknas dessutom av inträdes hinder i form av höga kostnader för etablering. Det finns också problem med konkurrensnedvrیدningar på marknader där offentliga och privata aktörer möts. Sedan programgruppen kommit med entreprenörskapsrapporten har Konkurrensverket publicerat sin rapport "Åtgärder för bättre konkurrens" som på regeringens uppdrag listar en rad olika förslag på hur konkurrensen kan förbättras i Sverige. Några branscher som särskilt

belyses där är energimarknaderna, byggområdet, livsmedel, elektronisk kommunikation, järnvägsområdet, taximarknaden och postområdet. Exempelvis föreslår Konkurrensverket att samägandet inom elproduktionen ska brytas upp och integrationen av de nordiska energimarknaderna ska fullföljas.

I entreprenörskapsrapporten föreslås ett antal punkter för ett bättre institutionella ramverk och reglering av marknaden. När det gäller institutionella ramverk föreslås bland annat korta handläggningstiderna i plan- och byggprocessen (punkt 46), mindre upphandlingar för att underlätta för små företag att delta och stärkt upphandlingskompetens i kommuner, landsting och staten (punkt 48). Dessutom föreslås övervakning av den bristande konkurrensen i byggsektorn (punkt 47), uppdelat samägandet inom elproduktionen så att konkurrensförhållandena stärks (punkt 49) samt förutsättningar för mer konkurrens och en gemensam nordisk marknad för eltjänster till kund (punkt 50). **Partistyrelsen föreslår att programgruppens förslag punkterna 46–50 bifalls.**

Mindre krångel

Programpunkt 51 samt motion D29 yrkande 1 och 3

Ett stort hinder för företagande är alla regler som företagen måste följa. Partistyrelsen anser att Alliansens åtagande att minska företagens administrativa kostnader till följd av statliga regler med 25 procent till 2010 måste fullföljas. Alla inblandade aktörer måste arbeta hårt för att uppnå målet. Det är också viktigt att kommuner har inriktningen att regelbördan på företagen ska minskas. Programgruppen vill att arbetet med att minska företagens administrativa kostnad intensifieras (punkt 51). Partistyrelsen vill också framhålla att det är ett långsiktigt som måste fortsätta i högt tempo även efter 2010, och därmed vara en prioriterad näringspolitisk fråga även nästa mandatperiod. **Partistyrelsen vill att det sist i programgruppens punkt 51 tillfogas följande mening i enlighet med partistyrelsens förslag: "Fortsätt arbetet även efter 2010" Partistyrelsen bifaller övriga delar i punkt 51.**

I motion D29 vill motionären att (yrkande 1) Folkpartiet ska arbeta för att förenkla reglerna för hushållsnära tjänster och att (yrkande 3) Folkpartiet ska bli det parti som förenklar regler och öppnar möjligheter för småföretag och entreprenörskap. Yrkande 2 behandlas under stycket "Skatter". Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att Folkpartiet ska arbeta för att förenkla regler, och att reglerna för hushållsnära tjänster kan vara ett sådant exempel. I programgruppens rapport, och Folkpartiets politik sedan tidigare, finns också regelförenkling med som ett viktigt inslag i näringslivspolitik. **Partistyrelsen föreslår att motion D29 yrkande 1 och yrkande 3 därmed anses besvarade.**

Entreprenörskap i skolan

Programpunkt 52–56 och motion D30

Om fler ska bli företagare i Sverige behöver positiva attityder, förhållningssätt och kunskap kring företagande och

entreprenörskap grundläggas redan i skolan. Entreprenörskap i skolan är dock inte enbart det samma som att lära sig starta företag, utan handlar snarare om ett entreprenöriellt förhållningssätt som kan grundläggas långt innan barnen är tillräckligt gamla för att förstå begrepp som rör företagsvärlden. Det finns ett värde i ett entreprenöriellt förhållningssätt även för elever som går vidare till anställningar. Många av de egenskaper som kännetecknar en entreprenör, som nyfikenhet, kreativitet, förmågan att se möjligheter och lösa problem behöver därför stimuleras och utvecklas genom hela skolgången. Skolan är en viktig arena för att Sverige ska bli mer entreprenöriellt.

I entreprenörskapsrapporten föreslås ett antal punkter för att stärka det entreprenöriella tänkandet i skolan. Flera av förslagen återkommer i den skolpolitiska programgruppens rapport "Dags att sikta ännu högre". Ett antal är redan en del i den folkpartistiska politiken och ingår därmed i regeringens strategi för entreprenörskap inom utbildningsområdet som utbildningsminister Jan Björklund presenterade i våras. Alla punkter tas dock med för att ge en rättvisande bild av vad Folkpartiet vill göra i skolan för att stimulera entreprenörskap och framtida företagande.

Ett av de övergripande förslagen inom området är att utbildningens mål i skolans styrdokument ska ändras från anställningsbarhet, till försörjning genom anställning eller företagande (punkt 52). Övriga punkter handlar om kompetensutveckling av lärare inom området entreprenörskap och entreprenöriellt lärande (punkt 53), ökad samverkan mellan skola och näringsliv (punkt 54), finansiellt stöd till organisationer som på ett framgångsrikt sätt arbetar med entreprenörskap i skolan, t.ex. Ung Företagsamhet, Snilleblixarna med flera (punkt 55) och slutligen att alla gymnasieprogram ska ge utrymme för att inom ramen för ordinarie kurser använda undervisningsmetoden att prova på att starta och driva företag (punkt 56).

Några av de orsaker till lågt företagande som brukar anges är bristande självförtroende och för lite kunskap och praktisk erfarenhet om hur man startar och driver eget företag. Att redan i skolan få formell kunskap och färdighet om företagande underlättar sannolikt för många att våga ta steget. **Partistyrelsen föreslår därför att programgruppens förslag 52–56 bifalls.**

I motion D30 föreslås att Folkpartiet ska verka för att fostra, främja och utveckla elevernas initiativförmåga, kreativitet och färdigheter att förverkliga sina idéer i syfte att bygga en egen verksamhet. Partistyrelsen delar motionärens uppfattning och i entreprenörskapsrapporten föreslås också i ett antal punkter åtgärder för att uppnå detta. Genom att formuleringen för skolans mål ändras från anställbarhet till förmåga att försörja sig genom anställning eller företagande så har man kommit en bit på väg. Förslagen om ökat stöd till Snilleblixarna med flera, kompetensutveckling av lärarna och ökad samverkan säkerställer att förändringar faktiskt sker i den konkreta verksamheten. **Partistyrelsen föreslår att motion D30 anses besvarad.**

Övriga företagsfrågor

Motion D31–D34

Bland övriga frågor återfinns förslag rörande ersättning vid politiska uppdrag (D31), slopande av den nya kassaregisterlagen (D32), utfasning av systemet med röststarka aktier (D33) samt att revisorns roll som rådgivare och revisor utreds (D34).

I motion D31 föreslås att Folkpartiet ser över systemet för ersättning för förlorad arbetsinkomst för politiskt engagerade företagare. Argumentet som anförs är att det system som finns i dag är anpassat för storföretagare.

Partistyrelsen delar motionärens önskan om att ersättningar vid politiska uppdrag ska vara korrekta och överensstämmande med den förlorade arbetsinkomsten. Hur detta beräknas för företagare i dag bestäms lokalt och varierar därför mellan olika kommuner och landsting. Det finns dock såväl lagstiftning som rekommendationer från SKL – Sveriges kommuner och landsting inom området. Kommunlagen kräver att kommunfullmäktige antar bestämmelser om ersättning för förlorad arbetsinkomst samt för förlorade pensions- och semesterförmåner. Fullmäktige kan vid sidan av dessa obligatoriska bestämmelser anta regler om arvoden och andra ekonomiska förmåner.

Svårigheter uppstår, precis som motionären beskriver, när förlorad arbetsinkomst ska beräknas för företagare och andra fria yrkesutövare. Lagstiftaren utgår dock ifrån att schabloner måste accepteras i relativt stor utsträckning för att det system en kommun slutligen väljer inte ska bli alltför administrativt betungande. Inget speciellt system förordas utan valet överlämnas åt fullmäktige. SKL – Sveriges kommuner och landsting föreslår en lösning som bygger på den sjukpenninggrundande inkomsten. Fördelen är att systemet är enkelt och besparar kommunerna en kontrollapparat eftersom man kan nyttja försäkringskassans uppgifter.

Partistyrelsen har svårt att se hur det av SKL rekommenderade systemet – trots sin kantighet – skulle kunna ändras för att bättre stämma överens med förlorade arbetsintäkter, utan stora administrativa kostnader. **Partistyrelsen föreslår därför att motion D31 avslås.**

I motion D32 föreslås att Folkpartiet ska verka för att riva upp den nya kassaregisterlagen. Argumentet som anförs är att certifierade kassapparater är dyra och att lagen sprider frustration och uppgivenhet bland redan hårt pressade småföretagare.

Syftet med lagen är att få bukt med manipulerbara kassaapparater och fusk inom kontantbranschen. Därmed kan det bli lättare för seriösa företag inom kontanthandeln att konkurrera på lika villkor. Även organisationer som Företagarna och Fria Företagare anser att lagen är i grunden bra. Däremot kan vi hålla med om att den avsatta tiden för genomförande var för kort, med tanke på de krav på certifierade kassapparater som Skatteverket satt upp. Partistyrelsen anser därför att Folkpartiet bör verka för att genomförandet av denna lag senareläggs. Redan har det tidigare beslutade kontrollsystemet förenklats. Partistyrelsen har full förståelse för att kostnaden för certifierade kassapparater innebär en övergångskostnad, särskilt för företag som ligger precis på gränsen om fyra basbelopp (år 2009: 171 200 kronor) i omsättning. I förlängningen tror vi dock att många företagare, särskilt i branscher där det förekommer fusk, kommer att dra nytta av den nya lagen. **Partistyrelsen föreslår därför att motion D32 anses besvarad.**

I motion D33 föreslås att Sverige fasar ut systemet med röststarka och röstsvaga aktier. Argumentet är att det nuvarande systemet är odemokratiskt. Regeln innebär att en eller få aktieägare med mycket små kapitalinsatser kan dominera ett företags verksamhet. Den graderade rösträtten upplevs dessutom av många små aktieägare som orättvis och har kritiserats av aktieägarorganisationer.

Partistyrelsen vill samtidigt framhålla att det finns ett antal skäl till att graderad rösträtt har använts. Ett problem för ett mindre företag som vill växa är att de kapitaltillskott som kan krävas för expansion leder till att mer av ägarmakten flyttas över till andra än den ursprungliga företagsledaren/startaren. Sannolikt skulle en hel del företagsexpansioner inte skett om inte kontrollen kunnat behållas genom graderad rösträtt. Vidare har de som satsat kapital genom att köpa aktier med lägre rösträtt vetat att deras kapitalinsats inte lett till samma inflytande som aktier med högre rösträtt. Ingen har tvingats köpa aktier med lägre rösträtt.

Frågan har diskuterats i EU under lång tid, bland annat för att underlätta gränsöverskridande uppköp av företag i unionen. Kommissionen föreslog där att ett one share-one vote system skulle införas i unionen, men det förslaget förkastades av bland annat Tyskland och Sverige. Graderad rösträtt är ganska vanligt även i andra länder. Frankrike och Nederländerna använder det i stor utsträckning, det existerar i stort sett i hela Europa och är numera även tillåtet på New Yorkbörsen. Med hänvisning till denna process, samt att ingen tvingas köpa aktier med låg rösträtt anser partistyrelsen att det inte finns någon anledning att föreslå någon lagreglering. Partistyrelsen ser dock gärna att utvecklingen leder fram emot skarpare regler på detta område för företag som är noterade, exempelvis genom förändring av börsreglerna.

Partistyrelsen föreslår därför att motion D33 avslås.

I motion D34 tas ett antal punkter upp som rör revisorns roll. Bland annat föreslås att revisorns roll ska utredas, med avseende på balansen mellan oväld och objektivitet i revisionen å ena sida och ekonomisk rådgivning och företagslojalitet å andra sidan (yrkande 1). Vidare föreslås att i denna utredning ska revisorns roll och position jämföras med andra jämförbara länder (yrkande 2) samt att kraven på revisorsfunktioner ska samordnas inom EU (yrkande 3). Ett argument är att kombinationen av lojalitet mot uppdragsgivaren och den egna konkurrenssituationen kan tvinga ut revisorn på ett slutande plan från revision mot ekonomisk rådgivning i största allmänhet. I samband med finanskrisen har det talats mycket om förbättrade kontroller och nya regelverk. Revisorns roll tycks i det sammanhanget helt ha glömts bort.

Partistyrelsen anser att motionären framför viktiga och värdefulla förslag. Regeringen har dock nyligen presenterat en utredning som handlar om just skärpta krav på revisionen av svenska företag, *Revisionsutskott m.m. Genomförande av 2006 års revisorsdirektiv* (SOU 2007:56). Eftersom utredningens förslag föranleds av ett revisorsdirektiv från EU så handlar det också om en harmonisering inom EU. I den efterföljande propositionen (Prop. 2008/09:135) föreslås bland annat nya eller ändrade bestämmelser kring tillsynen över revisorer, revisorers oberoende, registrering och godkännande av revisorer från andra stater. Enligt direktivet ska en revisor eller ett revisionsföretag inte utföra revision av ett företag av allmänt intresse om det innebär självgranskning, det vill säga att revisorn redan i något annat sammanhang har tagit ställning till det förhållande som ska granskas, t.ex. i anslutning

till rådgivning. De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 juli 2009. Tilläggas bör också att revisionsplikten för små och medelstora företag föreslås slopas, vilket också torde underlätta balansen mellan revision och rådgivning.. Dessa förändringar är alltså helt i linje med motionärens förslag. **Partistyrrelsen föreslår därför att motion D34 anses besvarad.**

Partistyrrelsens yrkanden

Partistyrrelsen yrkar:

1. **att** programgruppens förslag punkt 40 bifalls
2. **att** programgruppens förslag punkt 41 bifalls
3. **att** programgruppens förslag punkt 42 bifalls
4. **att** programgruppens förslag punkt 43 bifalls
5. **att** motion D26 anses besvarad
6. **att** motion D2 yrkande 4 anses besvarat
7. **att** motion D2 yrkande 5 anses besvarat
8. **att** programgruppens förslag punkt 44 bifalls
9. **att** landsmötet uttalar:
”För att öka konkurrensen inom offentligt finansierade tjänster bör lokal utmaningsrätt införas på kommunal nivå.”
10. **att** motion D27 därmed anses besvarad
11. **att** programgruppens förslag punkt 45 bifalls
12. **att** motion D28 anses besvarad
13. **att** programgruppens förslag punkt 46 bifalls
14. **att** programgruppens förslag punkt 47 bifalls
15. **att** programgruppens förslag punkt 48 bifalls
16. **att** programgruppens förslag punkt 49 bifalls
17. **att** programgruppens förslag punkt 50 bifalls
18. **att** punkt 51 i programförslaget ges lydelsen:
”Intensifiera arbetet med att minska företagens administrativa börda med 25 procent. Fortsätt arbetet även efter 2010.”
19. **att** motion D29 yrkande 1 anses besvarat
20. **att** motion D29 yrkande 3 anses besvarat
21. **att** programgruppens förslag punkt 52 bifalls
22. **att** programgruppens förslag punkt 53 bifalls
23. **att** programgruppens förslag punkt 54 bifalls
24. **att** programgruppens förslag punkt 55 bifalls
25. **att** programgruppens förslag punkt 56 bifalls
26. **att** motion D30 anses besvarad
27. **att** motion D31 avslås
28. **att** motion D32 anses besvarad
29. **att** motion D33 avslås
30. **att** motion D34 anses besvarad

Upphovsrätt

Motion D35–D37

Den digitala revolutionen

Internet slog igenom stort när World Wide Web utvecklades av en grupp forskare vid CERN i Schweiz. Inget av de tidi-

gare användningsområden – e-post, nyhetsgrupper och ett fåtal andra applikationer – hade haft så stor potential att göra information lättillgänglig. Därefter har utvecklingen bara fortsatt. I dag beräknas det att 48 procent av världens befolkning, eller drygt tre miljarder människor är ”uppkopplade”.

Den digitala tidsåldern är egentligen något äldre än Internet eller World Wide Web, men det är först med Internets genombrott som den kommit att få sådan total genomslagskraft. Webben har blivit både vardagsrum och arbetsplats för en stor del av jordens befolkning.

Den inledande yran och euforin över Internets möjligheter som hyllades av de flesta politiker, har med tiden förbytts i mer problematiserande och repressiva tongångar. Detta är till viss del beroende på reella problem och hot, även om dessa också överskattas och överdrivs i en hel del fall. Det finns både fall av grundlös moralpanik samt konkret brottslighet och terrorism att peka på för den som vill föra debatten i ena eller andra riktningen. Men det gäller att kunna hålla båda tankarna i huvudet samtidigt.

Utvecklingen går så fort att både sociala mönster och lagar ibland släpar efter. Det kan till och med hända att lagar som skapas för att lösa helt nya problem är inaktuella så fort de är antagna för att den tekniska utvecklingen tagit ännu ett språng. Men det betyder inte att vi som lagstiftare kan abdikera från uppgiften att med kloka och genomtänkta lagar och regler, skapa ett grundläggande ramverk för ”det digitala samhället” på Internet.

Ett av de problem som kommit i fokus på senaste tid är konflikten mellan de tekniska möjligheterna att kopiera och sprida digitalt material och upphovsrätten till musik, film, litteratur med mera. Flertalet motioner på det här området berör just den frågan.

Med tanke på hur stor betydelse denna fråga har kommit att få i den politiska debatten väljer partistyrrelsen att här lämna ett mer utförligt svar på de inkomna motionerna.

Motionerna

Motion **D35** beskriver den tekniska och sociala revolution som Internet inneburit och pekar på hur nya tekniska möjligheter och förändrade mediekonsumtionsmönster kommer i konflikt med upphovsrätten. Motionären menar att tillgängligheten till information via Internet är vårt århundrades viktigaste bildnings- och kulturfråga. Motionen utmynnar i tre att-satser som föreslår att landsmötet ger partistyrrelsen i uppdrag att verka för en utredning om en ny upphovsrättslag, att detta ställningstagande kring den nya upphovsrätten ska utarbetas med utgångspunkt i en positiv syn på Internets möjligheter till informationsspridning samt söker uppnå bättre balans mellan upphovsrättsinnehavares intressen och allmänintresset.

Motion **D36** vill bejaka fildelning men att samtidigt garantera att skaparen av upphovsrättsligt material ska ha ersättning. Motionären vill att Folkpartiet ska verka för att ett europeiskt system för universella skyldigheter och rättigheter för att få information på Internet som bland annat tillåter fildelning och nya publika informationsverksamheter på Internet. Detta föreslås finansieras genom ett system som bygger på transaktionsavgifter som diskuterats i *Information Society Forum* på 1990-talet. Förutom frågan om privat kopiering berör motionen också införandet av en ”skyldighet” att offentliggöra viss information.

Även motion **D37** behandlar frågan om upphovsrätt och den digitala teknikens ökade möjligheter till kopiering och

spridning. Motionären vill att Folkpartiet verkar för att se över hur reglerna för upphovsrätt kan göras mer liberala och tidsrymden som ett enskilt verk är skyddat av upphovsrätt (s.k. ”skyddstid”) kortas.

Upphovsrätten i internationell rätt

Upphovsrätten går tillbaka till 1500-talets Venedig där stadens styrelse utdelade monopol på tryckningen av vissa verk till enskilda förläggare, för att dessa skulle ha en möjlighet att göra vinst på sina arbeten. I modern form uppstod upphovsrätten i 1700-talets England. Den viktiga förändringen här, var att rätten att framställa kopior (”copyright”) tillförsäkrades upphovsmannen i stället för förläggaren eller tryckaren. Det har sedan dess varit utgångspunkten för all internationell lagstiftning.

Bernkonventionen från 1886 är den första av en lång rad internationella överenskommelser på området. Viktiga framsteg som nåddes med denna, var att en upphovsrättsinnehavare, till skillnad från den som söker patent, inte besöker ansöka om skydd utan får detta skydd automatiskt i och med skapandet av verket. En del länder som inte undertecknade Bernkonventionen (däribland USA som tillträdde Bernkonventionen först 1989) slöt sig i stället samman i *Buenos Aireskonventionen* 1910, som krävde att upphovsrätten deklarerades (därav det vanligt förekommande ”All rights reserved” på amerikanska böcker, filmer m.m.).

Vid sidan om upphovsrätt, regleras frågan om patent inom forskning och industri genom *Pariskonventionen* från 1883.

Dessa konventioner fastslår grunder för upphovsrätten som de anslutna staterna måste uppfylla, men det är – som i de flesta liknande fall – upp till de tillträdande staterna att implementera nationell lagstiftning som reglerar detaljförhållanden. Därför har vissa skillnader länderna emellan skapat utrymme för kryphål och konflikter. En rad internationella initiativ att skapa större harmonisering i de nationella lagarna har tagits från 1980-talet och framåt.

Världshandelsorganisationen WTO genomförde under den så kallade Uruguay-rundan förhandlingar om en internationell överenskommelse som kallas TRIPS. Förhandlingarna slutfördes 1994 och TRIPS-avtalet reglerar inte bara nationell upphovsrätt till kulturella verk utan också en lång rad andra frågor om patent, mönsterskydd och vad som ska räknas som konfidentiell information i affärer mellan företag (”trade secrets”) med mera. TRIPS omfattar därför både områdena i Bernkonventionen och Pariskonventionen. Genomförandet av TRIPS betraktas allmänt som WTO:s största framgång.

Delvis parallellt med Uruguay-rundan bedrev *World Intellectual Property Organization* (WIPO) förhandlingar om ett särskilt copyright-avtal mellan alla sina medlemsländer 1996. Detta avtal tar uttryckligen upp frågan om digitala tekniker och omfattar bland annat upphovsrätt till datorprogram och innehåll i databaser.

Inom EU har TRIPS och WIPO copyright-avtalet implementerats framför allt genom det upphovsrättsliga direktivet (2001/29/EG) samt Rådets direktiv 2000/278/EG. Även direktiven 91/250/EG (med ändringar) och 96/9/EG täcker en del av dessa avtals olika tillämpningsområden. Som följdlagstiftning till dessa direktiv har bland annat parlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG tillkommit, mer känt som IPRED (”Intellectual Property Rights Enforcement Directive”) eller ”civilrättsliga sanktionsdirektivet”.

Utgångspunkter för fortsatt arbete

Som synes av redogörelsen ovan existerar frågan om upp-

hovsrätt och digital teknik inte i något vakuum. Varje försök att skapa ”en ny upphovsrätt” riskerar att krocka med de befintliga avtalen och åtagandena som Sverige ingått.

Friheten att laborera fram nya lösningar, är i realiteten alltså liten. De flesta väsentliga förändringar kommer att kräva nya internationella förhandlingar. TRIPS-avtalet är direkt förknippat med handelssanktioner för en part som inte uppfyller sina åtaganden. Tanken att Sverige, i efterhand, skulle kunna begära – och beviljas – undantag från ett flertal tunga EU-direktiv är inte heller sannolik.

Detta måste vi ha i åtanke i debatten. Det är lätt att säga att det behövs en ”ny upphovsrätt”, men lika lite som någon hittills kunna säga hur en sådan upphovsrätt ska utformas har någon kunnat ge ett riktigt bra svar på hur den ska komma till stånd inom ramen för alla internationella överenskommelser. Därmed inte sagt att vi inte ska försöka – men diskussionen måste föras på realistiska grunder och utan förhastade förhoppningar om en ”quick fix”.

Ett grundläggande villkor för att kunna nå framgång, är att vi kan övertyga åtminstone de andra EU-länderna om att nya modeller kan leva upp till det skydd som de mest grundläggande internationella överenskommelserna kräver. Det innebär åtminstone krav på att upphovsrättsinnehavare kan garantera en skälig ersättning. Men denna ersättning kan inte vara ringa, så länge motkravet i praktiken innebär att släppa på en stor del av den exemplarframställningsrätt som hela tiden varit grundläggande för all upphovsrätt.

Varför upphovsrätt?

Det kan finnas anledning att påminna om de starka skäl som gjort liberaler till de kanske starkaste anhängarna av upphovsrätt. Idagens debatt framförs ofta missriktade och vilseledande argument om att upphovsrätten är en socialistisk konstruktion eller ett för liberaler oacceptabelt monopolistiskt instrument. Alla marknader definieras av lagar (eller, i äldre samhällen, av sedvänjor). Äganderätten har alltid inneburit en form av monopol. Respekterandet av en individs eller en grups ensamrätt att utnyttja en tillgång, eller besluta att överlåta, hyra ut eller förändra denna, är grunden för all äganderätt – såväl till fysiska föremål som immateriella tillgångar. Mot detta intresse står och har alltid stått intresset att se alla tillgångar som fria nyttigheter.

Men fria nyttigheter har begränsningar. De används sällan lika effektivt som privat egendom och de förstörs ofta därför att det kortsiktigt lönar sig bättre för enskilda aktörer att förse sig än att ta långsiktigt ansvar. Det innebär att ett annat allmänintresse, om långsiktigt hållbar förvaltning av gemensamma resurser, ofta bäst tillgodoses genom att införa enskild äganderätt till ändliga tillgångar.

På samma sätt förhåller det sig med upphovsrätt. Denna konflikt är ingalunda ny eller väsentligen annorlunda än tidigare. Det har alltid funnits dem som föredragit att kunna tillgodogöra sig exempelvis konst, litteratur eller musik utan att betala för detta. Men allmänintresset av att ha ett rikt kulturliv gynnas inte av denna ”gratiskultur”. Tvärtom.

Det har aldrig framställs så mycket musik, litteratur, film eller andra former av kultur som under de sista decennierna av 1900-talet. Detta är ingen slump. Upphovsrätten har aldrig varit så internationellt utbredd som då. Och en fungerande upphovsrätt är en förutsättning för ett blomstrande kulturliv.

Privat kopiering i dag

Inom ramen för de internationella avtalen finns redan i dag vissa möjligheter att göra undantag från exemplarframställ-

ningsrätten för privat bruk eller i vissa fall, något bredare "fair use".

Detta återfinns i den svenska upphovsrättslagens (SFS 1960:729) andra kapitel. Där regleras sådant som rätten att citera "i överensstämmelse med god sed och i den omfattning som motiveras av ändamålet", avgränsningar mot offentlighetsprincipen, avbildning av konstverk och byggnader genom fotografier och en lång rad andra vardagliga och huvudsakligen oproblematiske tillämpningar av begreppet "fair use".

Användning av upphovsrättsliga verk i t.ex. undervisning och biblioteks rätt att låna ut exemplar av litterära och andra verk regleras också, och särskilda ersättningssystem för detta finns.

För framställning av privata kopior av t.ex. musik, litterära verk och datorprogram finns uttryckliga bestämmelser (§12) som tillåter detta under specifika omständigheter. Sådana kopior får endast finnas för privat bruk och ger inte någon rätt att dela detta med andra.

I realiteten är det alltså kring detta som debatten står – ska upphovsrättens inskränkning för privat kopiering utvidgas till att också omfatta spridning av kopior till andra och i så fall under vilka omständigheter? Hur ska till exempel ersättningsfrågan lösas?

Förslag om olika typer av "bredbandsskatt" eller transaktionsavgifter för olika typer av nedladdningar, har framkastats. Hittills har dessa inte framstått som särskilt attraktiva för någon egentligen, utan möjligen som "det minst dåliga" alternativet.

Sverige har som ovan nämnts ett antal liknande modeller för ersättningssystem. Inget av dessa system är utan komplikationer. Ett av de mest kända är "kassettersättningen" (numera "privatkopieersättningen") som regleras genom §26 k och följande.

Privatkopieersättningen förhandlas och fördelas av organisationen Copyswede som företräder en sammanslutning av upphovsrättsorganisationer. Den har branschorganisationer för bland annat tillverkare, importörer och försäljare av lagringsmedier som motpart. Men ersättningsnivåerna bestäms även genom lagen. Ur liberal synvinkel är det inte oproblemiskt att staten genom att lagstifta om upphovsrätten och föreskriva ett sådant ersättningssystem, i praktiken ger företräde åt ett intresse.

Vid flera tillfällen har det också varit nödvändigt att justera ned ersättningsnivåerna när framsteg i teknisk lagringskapacitet annars skulle ha lett till orimliga ersättningsnivåer. Men sådana nedsättningar försvagar å andra sidan det ursprungliga argumentet om skäligen ersättning, eftersom ersättningen då minskar medan lagringskapaciteten (och därmed åtminstone potentiellt intrången) ökar.

Även om sådana frågeställningar skulle kunna lösas, förutser partistyrelsen en annan stor risk med dessa modeller. Givet att en sådan överenskommelse skulle kunna uppnå ersättningsnivåer som är rimliga och skäligen i förhållande till omfattningen av kopiering och spridning, så måste fördelningen ske på sakliga grunder. Utan tillgång till någon form av data över vilka verk som kopieras och sprids, kan inte ersättningen till fördelas till enskilda upphovsmän.

Sannolikt blir konsekvensen av olika modeller för indirekta ersättningssystem att det krävs en omfattande övervakning och lagring av information om vem som laddar ned vad. Då uppstår en ny konflikt med rätten till privatliv och fri korrespondens, som bland annat skyddas i Europakonventio-

nens artikel 8. Det finns således starka integritetsskäl emot en sådan lösning.

Det är inte omöjligt att en insamling av tillräckligt omfattande och noggranna data kan ordnas på andra sätt, med en bevarad anonymitet för enskilda användare, till exempel genom statistik från stora innehållsleverantörer. Men det är oklart om dessa leverantörer – där till exempel The Pirate Bay måste inkluderas – utan invändningar skulle ge ut den informationen. Det är också viktigt att beröra frågan om vem som tar del av denna information och vilka befogenheter ett sånt organ ska ha. Ska det vara ett överstatligt organ? En partssammansatt organisation? Ska den ges andra uppgifter än att fördela ersättning? Vem ska bestämma hur höga avgifter som ska tas ut?

Det förtjänar att upprepas att den här konflikten mellan privat kopiering spridning och ersättning ingalunda är ny. Den låg bakom redan de första lokala boktryckarmonopolen i Venedig på 1500-talet och kopieframställningen har efter varje tekniskt framsteg blivit allt lättare.

Argument som försöker framställa detta som ett nytt problem, är alltså fel ute. Förbudet för kopiering och upphovsmännens exemplarframställningsrätt är svaret på detta problem, inte någon ålderdomlig rest av något helt annat problem.

Det som väsentligen förändrats är två saker, dels den mängd kunskap och den kostnad som måste investeras i att framställa en kopia som sänkts till otroligt låg nivå, dels den omfattning som spridningen i dag kan få med potentiellt tre miljarder mottagare.

Bedömningen kan göras att det som faktiskt hittills har varit lösningen – att hävda och upprätthålla exemplarframställningsrätten gentemot intrång – numera är utsiktslöst. Det är detta som många är inne på med argumentet att "vi kan inte kriminalisera en hel generation".

Det är framför allt detta som gör partistyrelsen böjd att instämma i propåerna om att nya lösningar måste sökas. Kostnaden, socialt, juridiskt och ekonomiskt, av att med tvångsmedel upprätthålla det nuvarande systemet skulle kunna bli enormt stora. Det är också osannolikt att det i längden skulle erbjuda något adekvat skydd för de enskilda upphovsrättsinnehavarna. Och om detta är fallet, måste alternativa lösningar för ersättningsfrågan sökas.

Partistyrelsen är dock en smula skeptisk till att en statlig utredning i Sverige, som föreslås i motion D35 och, som partistyrelsen förstår det, antydningssvis även i motion D36, kanske ens är rätt sätt att angripa problemet. Finns det förutsättningar att en ny form av kompromiss som tänks ut av en anonym utredare skulle gillas av någotdera lägret eller skulle ett sådant förslag omedelbart sägas, liksom de tidigare?

För att förändra det internationella ramverket kring upphovsrätt och ersättning i den riktning som motionärerna vill, krävs framför allt en konstruktiv debatt och en politisk vilja i flertalet av de länder som omfattas.

Partistyrelsen föreslår att landsmötet uttalar en viljeyttring att lösa de existerande problemen i ersättningsfrågan med bibehållande av de grundläggande värden som upphovsrätten tillkommit för att skydda.

Partistyrelsen är alltså beredd att i positiv anda verka för att upphovsrätten i den delen kan anpassas till de möjligheter som den digitala revolutionen har skapat, dock med de viktiga förbehållen att grunden för den svenska upphovsrätten inte kan förändras ensidigt och att upphovsmännens rätt till sitt verk är ett centralt intresse som behöver värnas också

framöver. **Med detta anser partistyrelsen att motion D35 bör anses besvarad.**

”Offentlighetsplikt”

En delvis annan frågeställning som berörs i motion D36 är frågan om viss information inte bör vara fri att kopiera, utan också omfattas av en plikt att göras tillgänglig. En slags ”offentlighetsplikt”. Partistyrelsen tolkar motionären som att denne är inne på liknande tankegångar som finns bland annat i USA, att sådan information som framställts eller sammanställs med hjälp av offentliga medel också bör tillkomma allmänheten.

Partistyrelsen anser att detta är en i grunden sympatisk tankegång. Den kompliceras dock av att offentliga medel, särskilt inom myndigheter, ofta används för att insamla och behandla känsliga uppgifter. Datainspektionen och Skatteverket har bara det senaste året påtalat växande problem. I en skrivelse till regeringen anför till exempel Skatteverket att uppgifter om privatpersoner som omfattas av offentlighetsprincipen i dag begärs ut i en omfattning som inte kunde förutses tidigare och att denna kan sammanställas och spridas på sätt som tidigare inte var möjliga men som kan vara till stor skada för individen.

Sedan många år tillbaka finns också en särskild stridfråga kring det statliga personadressregistret (SPAR) som säljer vidare personuppgifter som insamlats med myndighetsmakt. Det finns numera en möjlighet att begränsa att ens adressuppgifter används för adresserad reklam, men andra användningar av dessa personuppgifter är i princip inte reglerade utan upp till SPAR-nämnden att bedöma från fall till fall. Folkpartiet har sedan länge verkat för att försäljningen av dessa personuppgifter ska stoppas.

Detta är exempel på att viss information i dag inte alls är oproblemiskt att sprida, när det rör enskilda individer.

Inte heller *all* den forskning och kunskapsutveckling som bedrivs inom offentliga institutioner som universitet, museer med mera kan bli allmänt tillgänglig utan att åsidosätta lagar om patent och upphovsrätt.

Men huvudtanken ligger väl i linje med offentlighetsprincipen som vi liberaler alltid omhuldat. Partistyrelsen föreslår **att landsmötet bör uttala att Folkpartiet ska verka för ökad allmän tillgänglighet av information som framställs med offentliga medel. Motion D36 bör med hänvisning till detta och föregående svar anses besvarad.**

Skyddstider

Frågan om hur lång tid verk skyddas av upphovsrätten berörs som tidigare sagts i motion D37. Det är nära förbundet med det tidigare resonemanget om upphovsrättens grunder. Efter att skyddstiden löpt ut, är exemplarframställningen fri.

Det finns inte någon allmän skyddstid som omfattar alla slags upphovsrättsligt skyddade verk. Olika överenskomelser omfattar olika slags verk (litteratur, musik, film, fotografi etc.) och kan ge olika skyddstid. Det skiljer sig också åt en del mellan olika länder. De vanligast förekommande skyddstiderna är 50 eller 70 år efter upphovsrättsinnehavarens död. Bland annat USA har genom lagstiftning på 2000-talet (Copyright Term Extension Act of 1998) ett system där skyddstiden antingen kan vara 70 år från upphovsmannens död, vid verk skapade av en enskild upphovsrättslig innehavare, eller 95 år från publiceringen av ett gemensamt verk. (Ett opublicerat, gemensamt verk kan dock räknas som skyddat i 120 år från skapandet.)

I Europaparlamentet röstades under våren 2009 om en

förlängning av skyddstiden för vissa musikaliska verk. Ursprungsförslaget innebar en ökning från 50 år till i vissa fall 95 år efter inspelningen, men det slutgiltiga förslaget innebar en ökning till i vissa fall 70 år, vilket innebär en ökad harmonisering av olika skyddstider. Folkpartiets MEP Olle Schmidt röstade mot detta förslag, både det ursprungliga och kompromissförslaget, men det vann ändå. Vi kommer därför med största sannolikhet att förpliktigas att införa den längre tiden.

I jämförelse med patent som har avsevärt kortare löptider (patent har i regel en skyddstid på 20 år från att patentframställan gjorts). Patent har i regel ett högre kommersiellt värde än kulturella verk, vilket kan sägas motivera de olika skyddstiderna utifrån det pragmatiska resonemanget att skyddstiden finns för att beredda upphovsmannen ekonomiska möjligheter att försörja sig av sin verksamhet.

Man kan dock även här framhålla att utvecklingen av de tekniska och sociala förhållandena har ändrat på grundläggande mönster i konsumtionen av litterära och musikaliska verk. Det trycks i regel färre upplagor och en viss bok går ur tryck eller ett musikalbum ur produktion ofta inom ett par år från publiceringen. I gengäld har också omsättningen under den tiden ökat väsentligt. Spridningen av en bestseller eller en hitlåt är betydligt snabbare nu än tidigare.

Men inte alla författare eller musiker uppnår en sådan framgång på den kortare omsättningstiden utan fortsätter att vara beroende av inkomsterna från indirekta ersättningar (för utlåning från bibliotek, STIM-avgifter etc.) under lång tid. Dessa indirekta ersättningssystem förutsätter att skyddstiden är avsevärt längre än den genomsnittliga omsättningstiden för ett visst verk.

Precis som ovan utvecklats om exemplarframställningsrätten är de olika avtalen och lagarna som reglerar dessa frågor en invecklad affär. Det är en fråga som kan inkluderas i diskussionen om utrednings- och påverkansarbetet om upphovsrätten generellt, men inte heller här finns anledning att nära några förhoppningar om snabba eller drastiska resultat. Dock är det viktigt att Folkpartiet generellt bör verka för att krav på utsträckta skyddstider bedöms mycket restriktivt och att tiderna i många fall gärna förkortas. **Detta bör landsmötet uttala, och med det bör motion D37 anses besvarad.**

Partistyrelsens yrkanden

Partistyrelsen yrkar:

1. **att** landsmötet uppdrar åt partistyrelsen att konstruktivt verka för att lösa de existerande problemen i ersättningsfrågan med bibehållande av de grundläggande värden som upphovsrätten tillkommit för att skydda
2. **att** motion D35 därmed anses besvarad
3. **att** landsmötet uttalar att Folkpartiet ska verka för ökad allmän tillgänglighet av information som framställs med offentliga medel
4. **att** motion D36 därmed anses besvarad
5. **att** landsmötet uttalar att krav på generell utsträckta skyddstider på upphovsrättens område bör bedömas mycket restriktivt och att tiderna i många fall bör förkortas
6. **att** motion D37 därmed anses besvarad